

Financieel verslag per 30 Juni, 2017

Stichting IFAW (International Fund for Animal Welfare)

Inhoud

1	Directieverslag	3
1.1	Directieverslag over het boekjaar afgesloten op 30 juni 2017	3
	1.1.1 Organisatie Stichting IFAW (International Fund for Animal Welfare)	9
	1.1.2 Communicatie met belanghebbenden	18
	1.1.3 Financiering	19
	1.1.4 Reserves en fondsen	19
	1.1.5 Beleggingsbeleid	19
	1.1.6 Financiële verantwoording	20
	1.1.7 Risicomanagement	20
1.2	De belangrijkste activiteiten	22
	1.2.1 Wildlife Criminaliteit	23
	1.2.2 Huisdieren	30
	1.2.3 Bescherming Diersoorten en hun leefgebied	33
	1.2.4 Bescherming Zeezoogdieren	34
	1.2.5 Noodhulp	35
	1.2.6 Educatie	38
1.3	Samenvattend financieel overzicht, kengetallen en doorkijk naar 2018	39
1.4	Meerjarenbegroting boekjaren 2018-2020	43
2	Jaarrekening	45
2.1	Balans per 30 juni 2017	45
2.2	Staat van baten en lasten over het boekjaar afgesloten op 30 juni 2017	46
2.3	Kasstroomoverzicht over het boekjaar afgesloten op 30 juni 2017	47
2.4	Toelichting algemeen	48
2.5	Toelichting op de balans per 30 juni 2017	53
2.6	Toelichting op de staat van baten en lasten over het boekjaar afgesloten op 30 juni 2017	58
3	Overige gegevens	67
3.1	Accountantsverklaring	68

1. Directieverslag

1.1 Directieverslag over het boekjaar afgesloten op 30 Juni, 2017

Stichting IFAW (International Fund for Animal Welfare) is aangesloten bij een wereldwijd opererende groep organisaties zonder winstoogmerk die samen het International Fund for Animal Welfare (IFAW) vormen. Het IFAW heeft kantoren in vijftien landen en ondersteunt projecten op het gebied van dierenwelzijn en dierenbescherming in meer dan veertig landen.

IFAW's visie:

Ons staat een wereld voor ogen, waarin dieren respect en bescherming verdienen.

IFAW's missie:

Het IFAW beschermt dieren en de gebieden waar ze thuis horen.

Onze overtuiging:

Wij zijn van mening dat dieren voor de mens en voor de planeet belangrijk zijn. Op basis van die kernovertuiging en vanuit onze visie, hanteren we een aantal centrale uitgangspunten bij de uitvoering van onze projecten en lobby-activiteiten.

- *Dieren dienen zijn wezens met gevoel, bewustzijn en intrinsieke waarde.*
- *Ons beleid moet op degelijk wetenschappelijk onderzoek steunen en een ethisch verantwoorde behandeling van dieren als uitgangspunt nemen.*
- *Beleidsbeslissingen ten aanzien van natuurbehoud dienen op de volgende uitgangspunten te worden gebaseerd: ecologische duurzaamheid en biologische duurzaamheid, het Voorzorgsprincipe en de ethische behandeling van dieren.*

Onze aanpak:

Het IFAW is een mondiaal opererende organisatie zonder winstoogmerk, die zich inzet voor dieren en voor de plaatsen waar ze thuishoren. We zoeken naar oplossingen die goed zijn voor dieren, mensen en de planeet, en we komen in actie waar we het hardst nodig zijn. Onze internationale programma's zijn wetenschappelijk gefundeerd, komen voort vanuit de lokale gemeenschappen, en zijn wereldwijd toepasbaar, economisch levensvatbaar en altijd op de lange termijn gericht.

Via ons werk leggen wij de verbinding tussen dierenwelzijn en dierenbescherming: we laten zien, dat er een onlosmakelijk verband bestaat tussen gezonde soorten, populaties en leefgebieden waarin die populaties zich op natuurlijke wijze kunnen handhaven, en het welzijn van individuele dieren.

We opereren internationaal, gebruik makend van de deskundigheid en specialismen die in onze regionale en nationale vestigingen aanwezig zijn. Dankzij efficiënte internationale coördinatie zijn we in staat om onze regionale campagnes en projecten ook wereldwijd impact te geven.

Onze projecten en programma's leveren informatie op waarmee veranderingen voor dieren kunnen worden verwezenlijkt en die als input kan dienen voor beleid en maatregelen op internationaal, nationaal en lokaal niveau.

Ons team:

Ons team telt reddingswerkers, specialisten op het gebied van conservation, experts op het gebied van plattelandontwikkeling, specialisten in het voorkomen van wildlifecriminaliteit, handavingsfunctionarissen, dierenartsen, beleidsdeskundigen, campagnevoerders, wetenschappers, voorlichters en uiterst deskundig

ondersteunend personeel. Al deze mensen zijn bovendien enorm gemotiveerd om dieren in nood te helpen en bij te dragen aan de instandhouding van soorten en natuurgebieden.

Bericht van het Bestuur

Onze planeet is radicaal aan het veranderen. Terwijl de langetermijneffecten van de klimaatverandering nog voor ons liggen, zijn we de waarschuwborden voor een kritiek omslagpunt voor de dierenwereld allang gepasseerd. Leefgebieden die verdwijnen, een afnemend bereik waarbinnen dieren kunnen migreren, kwijnende populaties: het zijn allemaal verontrustende symptomen van een natuur die ten prooi is aan verwoesting.

De crisis die het gevolg is van de plotselinge milieuveranderingen stelt de mensheid voor zulke kolossale uitdagingen, dat het redden en rehabiliteren van individuele dieren daarbij in het niet lijkt te vallen, maar niets is minder waar. Het is zelfs zo dat de uitdagingen waar de klimaatverandering ons mee confronteert, de noodzaak om individuele dieren, diersoorten en leefgebieden te beschermen alleen maar groter maakt. Door olifanten tegen stropers te beschermen wordt de Afrikaanse savanne gezonder, door het herstel van zeedierpopulaties worden de oceanen gezonder, en door de biodiversiteit in stand te houden maken we onze hele planeet gezonder.

Dat kritieke omslagpunt moeten we weliswaar als een reëel gevaar zien, maar laat het ons vooral wakker schudden en niet doen wanhopen. Zoals het lot van diersoorten met onze ecosystemen is verweven, zo is onze toekomst met de dieren verweven. We danken u voor uw steun aan onze inspanningen om wilde dieren te beschermen, zodat ook de dieren blijven bijdragen aan een gezonde, veerkrachtige planeet voor iedereen.

Hartelijk dank,

Kathleen Savesky Buckley
Bestuursvoorzitter

Bericht van de President-directeur

Het International Fund for Animal Welfare is een natuurbeschermings- en dierenwelzijnsorganisatie die wereldwijd bedreigingen voor dieren signaleert, evalueert en bestrijdt.

Bij het IFAW zijn we ons ervan bewust dat deze bedreigingen niet op zichzelf staan, maar dat ze ontstaan in een context van complexe politieke, economische, culturele en ecologische spanningen. Simpel gezegd: een foto van een olifant die slachtoffer is geworden van stropers vertelt een aangrijpend verhaal, maar niet het hele verhaal. Omdat het maar een stukje van een groter geheel is, hanteren we een holistische aanpak bij de bestrijding van die gevaren.

Deze holistische, praktische aanpak begint met een analyse van de laatste wetenschappelijke bevindingen, maar daar eindigt het niet. Om zoveel mogelijk kennis te verzamelen, laten we ons adviseren door politici en economen die bij de problematiek zijn betrokken, en natuurlijk door de lokale bevolking, want die is de belangrijkste informatiebron.

Omdat deze lokale gemeenschappen vaak rechtstreeks te maken hebben met bedreigde diersoorten, beschikken zij over onschatbare ervaring en wijsheid die we niet uit door collega's beoordeelde onderzoeksartikelen kunnen halen. Daarbij vormt de teloorgang van diersoorten een risico voor de leefomgeving en het levensonderhoud van de lokale bevolking, waardoor ook zij een unieke motivatie hebben om mee te werken aan een oplossing voor deze problemen.

We moeten deze vormen van samenwerking koesteren, alle belanghebbenden in netwerken samenbrengen, en op alle niveaus sturing geven aan wat er al aan inspanningen wordt geleverd. Dat alles is van cruciaal belang om duurzame milieuplossingen te kunnen ontwerpen voor de diepere oorzaken, die aan de bedreigingen voor wilde dieren en huisdieren ten grondslag liggen.

Hoewel bij het IFAW het accent ligt op dierenwelzijn, beseffen we maar al te goed dat onze missie begint met het begrijpen, voorlichten en toerusten van onze medemensen. De mens speelt immers een unieke, levensgrote rol in de achteruitgang van diersoorten. Daarom moeten wij een net zo unieke en levensgrote rol spelen om het tij te keren. We zijn u dankbaar voor uw steun aan deze missie, en voor uw tijd, moeite en geldelijke bijdragen aan het bereiken van onze doelstellingen.

Met vriendelijke groet,

Azzedine Downes
President-directeur

Bericht Directeur Stichting IFAW

Het werk van het IFAW is een complex ecosysteem

Als ik terugkijk op het afgelopen jaar, zie ik dat het IFAW een duidelijke ommezwaai heeft gemaakt. We zijn altijd een uitgesproken dierenwelzijnsorganisatie geweest, dat zegt onze naam ook International Fund for Animal Welfare. Maar nu zetten we een extra stap om ook dieren en hun leefgebieden te beschermen. Waar andere organisaties zich bezighouden met behoud van bedreigde diersoorten is het mooie aan het IFAW dat we dierenwelzijn koppelen aan de bescherming van dieren en hun leefomgeving. Ook betrekken we steeds meer de lokale bevolking bij ons werk. Een unieke combinatie.

Het werk van het IFAW is als een complex ecosysteem. Je kunt zaken niet van elkaar loskoppelen. Dieren en mensen hebben nu eenmaal een nauwe relatie, dat willen we ook communiceren. Voor ons gaat het dan ook niet alleen om behoud van een diersoort, wij trekken het breder. Ook de landschappen waarin de dieren leven en dit delen met de lokale gemeenschappen hebben onze aandacht. Neem bijvoorbeeld de olifanten. Die trekken zich niets aan van landsgrenzen of andere door mensen gemaakte barrières. Door middel van beheer van landschappen kunnen we samen met lokale bevolking en overheden corridors opzetten, zodat de leefwijze van deze dieren in stand kan blijven. Dierenwelzijn komt vaak in gevaar als er een conflict ontstaat tussen mens en dier. Daar moeten we dus een oplossing voor zoeken. Daar staan we voor. Als je de dieren wilt redden moet je de mensen daarvan bewust maken. Je kunt van alles willen, maar als je de overheden en de lokale bevolking niet meekrijgt, is het water naar de zee dragen. Dat schiet niet op.

Afgelopen jaar

In 2016 is deze strategie in gang gezet en het begint steeds duidelijkere vormen aan te nemen. Onze focuspunten zijn ook de drie R's: Rescue, Rehabilitate, Release (Redden, rehabiliteren en vrijlaten). Een mooi voorbeeld van dit werk is bijvoorbeeld te zien in de olifantenweeshuizen in Zambia en India. Daar worden weesolifanten opgevangen waarvan de moeders zijn gedood. Als ze binnenkomen zijn ze erg gestrest. We houden ze goed in de gaten en ze doorlopen een heel traject, waarbij ze uiteindelijk als ze groot zijn weer teruggeplaatst worden in de vrije natuur. Hetzelfde werk doen we in het berenopvangcentrum en de tijgeropvang in Rusland.

In Kenia hebben we met dank aan het IUCN het tenBoma Project kunnen opzetten. Rangers patrouilleren in het nationale park Tsavo om stropers op te sporen. Het bijzondere aan dit project is dat ze daarbij gebruikmaken van data die ze hebben verzameld. Uit die data ontstaan signalen waar stroperij kan gaan plaatsvinden, waardoor de rangers op tijd op de juiste plek kunnen komen. Sommige parken zijn zo groot als Nederland, het is onmogelijk om overal te zijn. Met dit project werken we dus achterstevoren. We kijken waar we denken dat er iets gaat gebeuren.

Momenteel ligt de focus van het IFAW vooral op Azië en Afrika. Deze landen hebben grote problemen, waarbij wij hen proberen te helpen.

Maar ook in Nederland zijn we actief. Ons Blijf van mijn Dier project is heel succesvol. Dit is een supermooi project, dat in korte tijd een enorme vlucht heeft genomen. Slachtoffers van huiselijk geweld bleken gemiddeld 52 weken langer thuis te blijven in een geweldssituatie omdat er niets was geregeld voor hun huisdieren en omdat hun huisdier vaak als chantagemiddel werd gebruikt. Daarom hebben we een heel systeem opgezet met een aantal vrouwenopvanglocaties. Als slachtoffers een huisdier hebben en willen vluchten kunnen ze via deze locaties contact met ons opnemen. We hebben een heel netwerk opgezet met gastgezinnen die voor tijdelijke opvang van het huisdier kunnen zorgen. Dit jaar hebben we een overeenkomst getekend met het Oranjehuis in Amsterdam. Het eerste opvanghuis waar de dieren gewoon bij hun baasje mogen blijven, dus mee de opvang in. Een absolute doorbraak. Ik ben ontzettend trots op wat we in zo'n korte tijd hebben bereikt. Er zijn zelfs Kamervragen over gesteld.

Komend jaar

Wat gaan we de komende tijd nog meer doen? We hebben nu internationaal een unieke positie bereikt binnen de dierenwelzijnswereld. Dit is iets wat zeer zeker te danken is aan onze CEO Azzedine Downes en zijn onvermoeibare inzet. Hij heeft een belangrijke hand gehad in de omslag die we nu maken. Zonder hem zouden we nooit zijn gekomen, waar we nu staan. In Nederland gaan we het komende jaar inzetten op de campagne rond Ocean Noise - de herrie onderwater als gevolg van scheepvaart, olie- en gaswinning en gebruik van bijvoorbeeld sonar - als speerpunt van onze internationale Marine Conservation-campagne.

Binnen Europa gaan we werken aan een campagne tegen de handel in ivoor. Er wordt in Europa nog steeds enorm veel ivoor verhandeld, en we willen uiteindelijk bereiken dat dit wordt verboden. Ook zullen we verder gaan met ons educatieve werk in het wolvenproject. De wolf komt naar Nederland, dat is zeker. We willen conflicten tussen wolf en mens voorkomen. En tot slot willen we heel graag ons partnerschap met SOS Dolfijn uitbouwen. Het werk van SOS Dolfijn sluit heel nauw aan bij het werk van IFAW's Marine Mammal Rescue and Research Team in Cape Cod aan de noordoostkust van de Verenigde Staten. Zowel het MMRR-team als SOS Dolfijn zetten zich in voor de zeezoogdieren waarbij voor SOS Dolfijn de focus vooral op bruinvissen ligt.

*In alle projecten staat in ieder geval de nieuwe koers centraal: **een holistische aanpak met oog voor het individuele dier.***

Met vriendelijke groet,

Arien van der Heijden
Directeur Stichting IFAW

1.1.1 Organisatie Stichting IFAW (International Fund for Animal Welfare)

Stichting IFAW (International Fund for Animal Welfare) is een Nederlandse stichting met een kantoor in Den Haag. De donateursafdeling verricht de dagelijkse werkzaamheden, beantwoordt vragen van donateurs en publiek en geeft informatie over onze activiteiten op het gebied van dierenwelzijn. Ook de afhandeling van de post en het bankverkeer behoren tot de taken van deze afdeling.

De stichting heeft een directeur, mevrouw Arien van der Heijden met daarnaast campaigners, een communicatiemedewerker, een online marketing medewerker en administratief personeel. De rol van het International Fund for Animal Welfare, Inc. (Verenigde Staten, hierna 'IFAW VS') voorziet in de ondersteuning van de communicatie, de diverse programma's, de financiële administratie, de ICT-activiteiten, de mailings en de fondsenwerving in samenspraak met Stichting IFAW (International Fund for Animal Welfare) en andere zusterorganisaties. Deze diensten worden verricht tegen kostprijs, die volgens het bestuur van de stichting goed overeenkomt met de waarde van de geleverde diensten. Wij zijn van mening dat dit systeem het meest efficiënt en effectief is om de kosten te beheersen. Bovendien heeft het IFAW zo wereldwijd hetzelfde gezicht naar buiten.

Stichting IFAW wordt geleid door een Raad van Bestuur. Deze is onder meer verantwoordelijk voor: bewaken van de voortgang ten opzichte van de strategische doelen; waarborgen dat wet- en regelgeving wordt nageleefd; goedkeuren van begrotingen en de jaarrekening; en toezicht op activiteiten die gericht zijn op het aantrekken van nieuwe middelen ter ondersteuning van de missie.

Stichting IFAW en IFAW wereldwijd

Stichting IFAW is een in Den Haag gevestigde Nederlandse stichting die is aangesloten bij een wereldwijd opererende groep organisaties zonder winstoogmerk, die samen het International Fund for Animal Welfare (IFAW) vormen. Het International Fund for Animal Welfare functioneert als een wereldwijde familie van dierenwelzijnsorganisaties die eensgezind optrekken vanuit dezelfde visie voor een wereld waarin dieren worden gerespecteerd en beschermd. Stichting IFAW (International Fund for Animal Welfare) is gelieerd aan de volgende zusterorganisaties zonder winstoogmerk:

- International Fund for Animal Welfare (Australia) Pty Ltd
- International Fund for Animal Welfare Inc./Fonds international pour la protection des animaux inc. (Canada)
- Fonds international pour la protection des animaux (IFAW Frankrijk)
- IFAW Internationaler Tierschutz-Fonds gGmbH (Duitsland)
- International Fund for Animal Welfare NPC (Zuid-Afrika)
- International Fund for Animal Welfare (IFAW) (Verenigd Koninkrijk)
- International Fund for Animal Welfare IFAW in Action (Verenigd Koninkrijk)
- IFAW Commerce Limited (Verenigd Koninkrijk)
- International Fund for Animal Welfare, Inc. (Verenigde Staten)
- International Fund for Animal Welfare (IFAW) Limited (Malawi)
- International Fund for Animal Welfare Limited (Zambia)

Verhouding tot International Fund for Animal Welfare Inc. (Verenigde Staten)

The International Fund for Animal Welfare, Inc. (IFAW US) is een vennootschap opgericht naar het recht van Massachusetts en krachtens inschrijving bij de Amerikaanse belastingdienst onder rubriek 501(c)(3) van de US Code vrijgesteld van federale inkomstenbelasting.

IFAW US verleent bepaalde vormen van ondersteuning aan alle IFAW-entiteiten. Hieronder valt ondersteuning van programma's, fondsenwerving en beheeractiviteiten, onder meer op het gebied van financiën, recht, technologie, personeelsmanagement, fondsenwervingsstrategie, strategisch beheer van internationale projecten en campagnes, en de communicatie over en uitvoering van programma's. De hieraan verbonden uitgaven worden door Stichting IFAW en de andere met haar gelieerde entiteiten tegen kostprijs aan IFAW US vergoed en zijn in deze jaarrekening opgenomen als 'gedeelde institutionele kosten'.

De grondslag voor toerekening van de 'gedeelde institutionele kosten' aan de afzonderlijke entiteiten is als volgt:

- a. Het totaal van de door elke entiteit afzonderlijk ontvangen bijdragen in de betreffende periode, met uitzondering van eventuele subsidies die van een andere IFAW-entiteit zijn ontvangen.
- b. Het totaal van de door elke organisatie afzonderlijk gedane uitgaven in de betreffende periode (met uitzondering van subsidies die aan een andere IFAW-entiteit zijn verleend).

De partijen zijn van mening dat deze wijze van toerekening is bedoeld om de gedeelde kosten op billijke wijze en op basis van gezond verstand aan de IFAW-entiteiten op een zodanige manier toe te wijzen, dat elke entiteit naar evenredigheid bijdraagt. IFAW US streeft ernaar de toerekenbare kosten aan de entiteiten te belasten volgens het billijkheidsprincipe (d.w.z., toerekening op basis van redelijkheid en billijkheid) en rekening houdend met financiële draagkracht.

Verhouding tot gelieerde organisaties

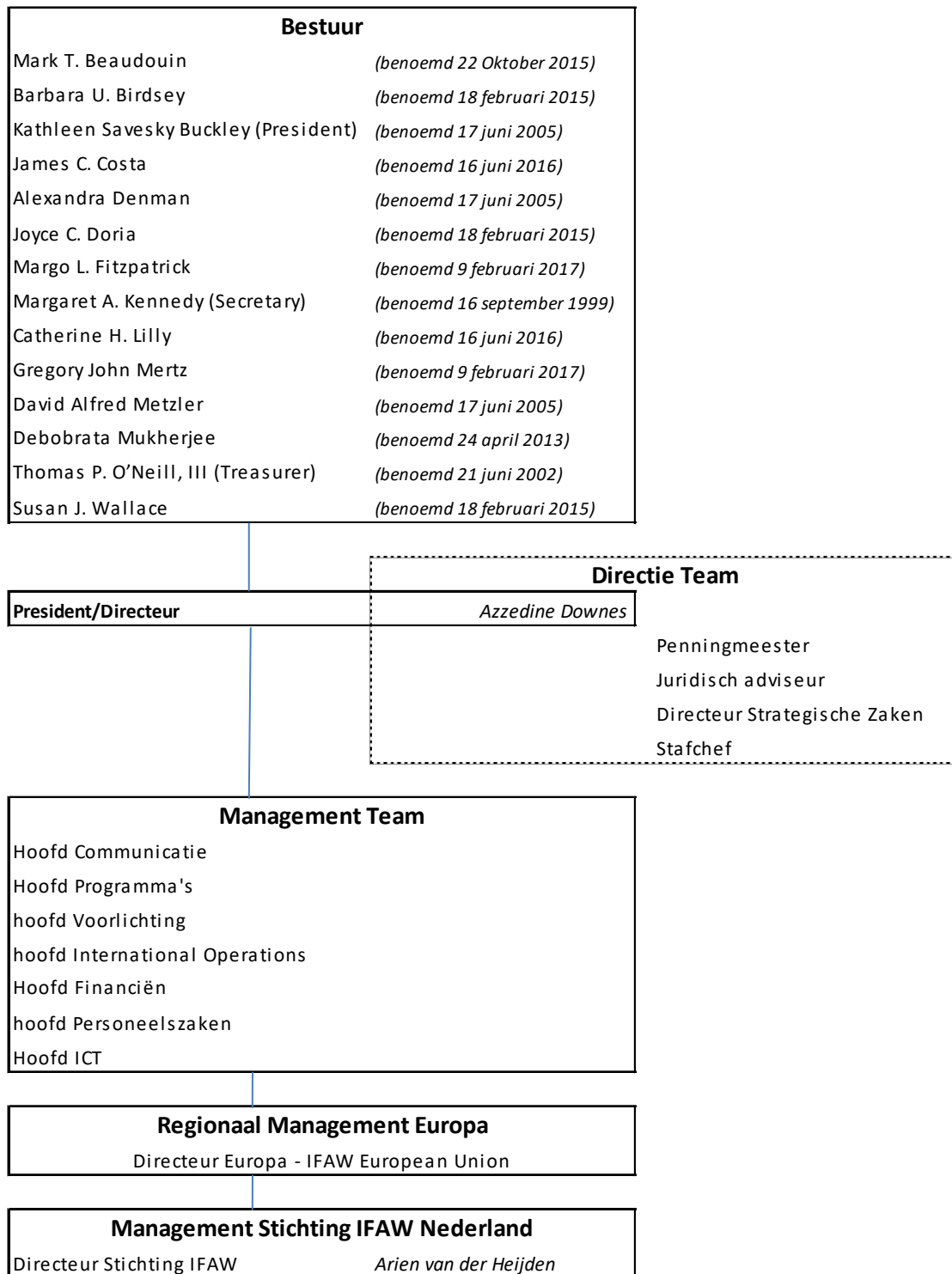
Stichting IFAW en haar zusterorganisaties fungeren als aparte en onafhankelijke entiteiten. De activa van Stichting IFAW worden gescheiden gehouden van en niet vermengd met die van haar zusterorganisaties.

Stichting IFAW biedt als het EU Financial Service Center aan drie Europese IFAW-organisaties met vijf vestigingen in Frankrijk, België, Duitsland, Marokko en Nederland ondersteuning op het gebied van financiële verslaglegging en verslaggeving, elementair financieel beheer, kasbeheer, loonadministratie en accountantscontrole. Deze dienstverlening en de doorbelasting van toerekenbare kosten worden per entiteit in de Raamwerkovereenkomst vastgelegd.

Bijdragen en donaties aan gelieerde organisaties voor internationale programma's, worden verstrekt als zijnde onvoorwaardelijke bijdragen ten behoeve van de realisering van de doelstellingen van andere IFAW- gelieerde organisaties, die overeenkomen met die van de Stichting IFAW.

Donaties en financiële bijdragen aan gelieerde organisaties worden uitgekeerd op basis van (1) de mate waarin de gelieerde organisatie behoefte heeft aan financiële hulp en (2) de mate waarin de organisatie over de financiële middelen beschikt om andere gelieerde organisaties financieel bij te staan. Tijdens het jaarlijkse budgetteringsproces worden de bijdragen alsmede bijbehorende planning met betrekking tot toekenning vastgelegd. De criteria die samengaan met de toekenning van de bijdragen met betrekking tot de wijze waarop de gelieerde organisaties de middelen aanwenden ten behoeve van de realisering van de programma doelstellingen en operationele activiteiten, zijn identiek aan de criteria die gelden bij toekenning van subsidies aan externe organisaties. De doelen en missies van de betreffende organisatie dienen verenigbaar te zijn met de missie en werk van Stichting IFAW.

Governance/Organisatiestructuur en verantwoordelijkheden

Bestuurscommissies

Vijf bestuurscommissies vergaderen volgens een in de statuten vastgelegd schema om aanbevelingen voor het voltallig Bestuur te formuleren. In deze Commissies hebben zowel bestuursleden als niet-bestuursleden zitting. De deskundigheid en ervaring van de individuele leden worden geëvalueerd en afgestemd op de behoefte binnen elk van de volgende Commissies:

Commissie toezicht accountantscontrole en risicobeheersing – Deze commissie verleent bijstand aan de Raad van Bestuur en doet aanbevelingen voor een verantwoorde invulling van haar toezichthoudende taak op de volgende terreinen: (1) IFAW's administratieve organisatie, interne controle en risicobeheersing; (2) de integriteit van de jaarrekening van het IFAW; (3) naleving van wet- en regelgeving en ethische standaarden; en (4) het benoemen van onafhankelijke en competente externe accountants.

Dagelijks Bestuur – Het Dagelijks Bestuur verleent bijstand aan de Raad van Bestuur bij de vervulling van haar taken en functioneert als zodanig als het centrale organiserende en faciliterende orgaan van de Raad van Bestuur. Zij is het belangrijkste communicatiekanaal van het management naar de Raad van Bestuur en is gevolmachtigd om de Raad van Bestuur te vertegenwoordigen of namens haar te handelen in situaties waarin het niet praktisch is om het voltallig bestuur bijeen te roepen. Tot de taken van het Dagelijks Bestuur behoren de evaluatie van het functioneren van de Raad van Bestuur en het leidinggevend kader, het opstellen van de agenda voor de bestuursvergaderingen, en het namens de Raad van Bestuur handelen in de tussenliggende perioden.

Financiën en Investerings – De commissie Financiën en Investerings verleent bijstand aan de Raad van Bestuur met betrekking tot haar taak als financieel toezichthouder en bij het streven naar een zo efficiënt, productief en verantwoord mogelijk gebruik van de activa van het IFAW. Tot de taken van de Commissie Financiën en Investerings behoort de beoordeling van de jaarrekening en van de uitkomsten van de accountantscontrole, het bewaken van de begroting voor ongebruikelijke transacties en het toezien op investeringen.

Internationale Ontwikkeling – De Commissie Internationale Ontwikkeling verleent bijstand aan de Raad van Bestuur en doet aanbevelingen inzake het signaleren, recruter en opleiden van personen die affiniteit hebben met goede doelen en van functionarissen die in de toekomst mogelijk een leiderschapsrol kunnen spelen bij IFAW's wereldwijde missie.

Toezicht Gegevensbescherming en Fondsenwerving – De subcommissie Toezicht Gegevensbescherming en Fondsenwerving is een nieuwe subcommissie van de Commissie Internationale Ontwikkeling. Zij is opgezet om die commissie bij te staan en aanbevelingen te doen met betrekking tot beleid inzake gegevensbescherming en procedures ter beperking van die risico's die met schending van vertrouwelijke gegevens samenhangen.

Benoemingen – De Benoemingscommissie verleent bijstand aan de Raad van Bestuur en doet aanbevelingen met betrekking tot het proactief signaleren, vormen, recruter, doorlichten en inschatten van nieuwe Bestuurders met het oog op optimaal bestuur en toezicht. De Benoemingscommissie dient te waarborgen dat de Raad van Bestuur bestaat uit personen die over de nodige leidinggevende capaciteiten, deskundigheid, ervaring en affiniteit met goede doelen beschikken om de missie en strategische doelstellingen van het IFAW te kunnen ondersteunen.

De Raad van Bestuur (RvB) van het IFAW telde op 30 juni 2017 veertien leden. Elk bestuurslid wordt benoemd voor een periode van drie jaar. Alle bovenvermelde personen waren het gehele boekjaar in functie tot aan de datum van ondertekening van de jaarrekening. In boekjaar 2017 ontvingen bestuursleden geen bezoldiging (boekjaar 2016: geen).

De benoemingscommissie van het huidige Bestuur doet aanbeveling voor nieuwe leden en beoordeelt kandidaatleden. Nieuwe kandidaten kunnen zowel door de huidige bestuursleden als door medewerkers worden voorgedragen. Tijdens de Algemene Jaarvergadering in juni vindt de verkiezing van nieuwe bestuursleden plaats en kunnen bestuursleden wier termijn van 3 jaar afloopt, worden herkozen. De bestuursleden worden onderverdeeld in drie groepen, waarvan de zittingstermijn in drie opeenvolgende jaren verstrijkt. Na hun benoeming nemen nieuwe bestuursleden deel aan een oriëntatiebijeenkomst en ontvangen ze een handboek met informatie, waaronder IFAW's missie- en waardenverklaring, organisatieschema's, de directiesamenstelling, programmaoverzichten, de samenstelling van directiecommissies, financiële overzichten, de statuten en het beleid ter voorkoming van belangenverstrengeling. Sommige bestuursleden mogen ook binnen andere organisaties bestuursfuncties vervullen, maar zij dienen wel jaarlijks een Verklaring Belangenverstrengeling te ondertekenen waarin alle nevenfuncties worden vermeld. In het boekjaar dat op 30 juni 2017 werd afgesloten heeft het management van Stichting IFAW bij haar bestuursleden geen activiteiten geconstateerd waarbij sprake was van belangenverstrengeling.

Bestuursleden zijn verantwoordelijk voor bestuur en toezicht op de Organisatie, fiduciair management, het onderhouden van netwerken, en fondsenwerving. Bestuursleden zijn de ambassadeurs van de Organisatie. Zij zien erop toe, dat de Organisatie op effectieve wijze haar missie ten uitvoer brengt door te waarborgen dat alle initiatieven, besluiten tot financiële ondersteuning van projecten en programma's, beleggingen en investeringen, alsmede het beheer van donateursgeldten de missie van het IFAW ondersteunen en bevorderen.

Het **Directie Team** fungeert als de hoeder en promotor van de missie van het IFAW en ziet erop toe dat het Strategisch Plan wordt uitgevoerd. Het team bestaat uit de President-Directeur, de stafchef, het managementteam, de juridische adviseur, de directeur strategische zaken, het institutioneel adviesorgaan en ondersteunend personeel.

De **President-Directeur** rapporteert aan het overkoepelende bestuursorgaan voor alle rechtspersonen van IFAW wereldwijd. De President-Directeur is eindverantwoordelijk voor een algeheel gezond klimaat binnen de Organisatie en ziet erop toe dat zij aan haar missie om wereldwijd dieren te redden en te beschermen beantwoordt.

De President-Directeur is niet alleen de belangrijkste schakel tussen het bestuur en de organisatie als geheel, maar is ook toonaangevend voor de interne verhoudingen binnen de Organisatie en treedt het meest naar buiten in de contacten met donateurs, regeringsleiders en hoge ambtenaren. De President-Directeur geeft direct leiding aan de directeuren van de nationale en regionale IFAW-vestigingen.

De **juridisch adviseur** voorziet de President-Directeur en leidinggevende functionarissen binnen de Organisatie van juridische adviezen, beheert de rechtsverhoudingen binnen de Organisatie en ziet toe op de naleving van wet- en regelgeving door alle IFAW-vestigingen.

Tot de taken van de **directeur strategische zaken** behoort het ontwikkelen, controleren en evalueren van de strategische plannen van de Organisatie; het coördineren van activiteiten in het kader van internationale verdragen en overeenkomsten; het faciliteren van interne en externe strategiebesprekingen; het verzorgen van het projectbeheer voor speciale evenementen; en het adviseren en ondersteunen van de afdeling Fondsenwerving.

De **stafchef** dient erop toe te zien dat de in het strategisch plan omschreven visie van de President-Directeur in alle geledingen van de organisatie wordt begrepen. Samen met het managementteam en andere leidinggevende functionarissen ziet de stafchef erop toe dat de activiteiten van de Organisatie beantwoorden aan de gestelde prioriteiten en dat de werkdruk voor de President-Directeur beperkt blijft.

Van het **Managementteam** wordt verwacht dat zij leiding geeft op organisatorisch en strategisch terrein. Zij is verantwoordelijk voor het lijnmanagement aan medewerkersteams die vanuit uiteenlopende geografische locaties opereren. **Deze organisatiestructuur stelt Stichting IFAW (International Fund for Animal Welfare) in staat om de**

wereldwijd binnen de organisatie aanwezige talenten en vaardigheden tot hun recht te laten komen. Het Managementteam wordt gevormd door de afdelingshoofden en de directiefunctionarissen die direct leiding geven aan onze dierenwelzijns- en natuurbeschermingsprogramma's, de afdelingen Communicatie, Personeelszaken, Financiën, ICT en Fondsenwerving. Voor de afdelingen Programma's, Communicatie en Fondsenwerving zijn veel medewerkers actief binnen de regio- en nationale kantoren, terwijl de activiteiten van Financiën, ICT en Personeelszaken voornamelijk zijn gecentraliseerd in de Verenigde Staten.

De leiding van de activiteiten in Nederland berust bij de **Directeur van Stichting IFAW** (International Fund for Animal Welfare) in Nederland. Zij is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding aan de medewerkers van de donateursafdeling, de afdeling communicatie, de afdeling fondsenwerving, de campagneafdeling en het administratief personeel. Zij rapporteert aan de Regiodirecteur van IFAW-EU.

Bestuurders hoofd- en nevenfuncties

Naam	Mark Beaudouin
Functie	Bestuurslid
Achtergrond	Advocaat
Aantreden	22 oktober 2015
Aftredend per	30 juni 2019
Termijn	1e
Hoofdfunctie	Senior Vice President, General Counsel & Secretary of Waters Technologies Corporation
Nevenfuncties	Bestuurder National Academy of Advanced Teacher Education

Naam	Barbara Birdsey
Functie	Bestuurslid
Achtergrond	Environmentalist; Social Activist
Aantreden	18 februari 2015
Aftredend per	30 juni 2018
Termijn	1e
Hoofdfunctie	Bestuurder Pegasus Foundation
Nevenfuncties	Bestuurder Treasured Lands Foundation

Naam	Kathy Savesky Buckley
Functie	Voorzitter
Achtergrond	Non-Profit Consultant
Aantreden	17 juni 2005
Aftredend per	30 juni 2017
Termijn	5de
Hoofdfunctie	Philanthropic Advisor of A Kinder World Foundation
Nevenfuncties	Principal & Sole Member of Savesky & Company, LLC

Naam	James Costa
Functie	Bestuurslid
Achtergrond	Independent Filmmaker
Aantreden	16 juni 2016

Aftredend per	30 juni 2019
Termijn	1e
Hoofdfunctie	
Nevenfuncties	Vice voorzitter Farm Sanctuary

Naam	Alexandra Denman
Functie	Bestuurslid
Achtergrond	Advocaat
Aantreden	17 juni 2005
Aftredend per	30 juni 2017
Termijn	4 ^{de}
Hoofdfunctie	Gepensioneerd
Nevenfuncties	Bestuurder Children's Legal Center of California

Naam	Joyce Doria
Functie	Vice voorzitter
Achtergrond	Management Consultant; Philanthropist
Aantreden	18 februari 2015
Aftredend per	30 juni 2018
Termijn	1e
Hoofdfunctie	Gepensioneerd
Nevenfuncties	

Naam	Margo Fitzpatrick
Functie	Bestuurslid
Achtergrond	Finance Executive
Aantreden	9 februari 2017
Aftredend per	30 juni 2020
Termijn	1e
Hoofdfunctie	Rustic Wall Co. (sustainable home goods ecommerce business), CEO & Owner
Nevenfuncties	Gepensioneerd

Naam	Arien van der Heijden
Functie	Directeur Stichting IFAW Nederland
Achtergrond	Non-Profit Management
Aantreden	15 mei 1992
Aftredend per	
Termijn	
Hoofdfunctie	Directeur Stichting IFAW Nederland
Nevenfuncties	

Naam	Maggie Kennedy
Functie	Bestuurslid
Achtergrond	Finance Executive
Aantreden	16 september 1999

Aftredend per	30 juni 2017
Termijn	6de
Hoofdfunctie	Bestuurder Center for Education Excellence in Alternative Settings
Nevenfuncties	

Naam	Catherine Lilly
Functie	Bestuurslid
Achtergrond	Animal Welfare/Non-Profit Management
Aantreden	16 juni 2016
Aftredend per	30 juni 2019
Termijn	1e
Hoofdfunctie	
Nevenfuncties	Charles River Alleycats (Massachusetts TNR of cats), voorzitter Edinburg Center (Massachusetts human service agency), penningmeester Helping Animals Living Overseas (HALO) (animal welfare in Mexico), voorzitter MSPCA-Angell (animal welfare and veterinary referral hospital), bestuurslid

Naam	Greg Mertz
Functie	Bestuurslid
Achtergrond	Consultant
Aantreden	9 februari 2017
Aftredend per	30 juni 2020
Termijn	1e
Hoofdfunctie	
Nevenfuncties	Oprichter en bestuurder Mutapa Foundation (elephant welfare in Zimbabwe)

Naam	David Metzler
Functie	Bestuurslid
Achtergrond	Banking & Finance Executive
Aantreden	17 juni 2005
Aftredend per	30 juni 2017
Termijn	4de
Hoofdfunctie	Gepensioneerd
Nevenfuncties	Bestuurder Family Pantry of Cape Cod

Naam	Debobrata Mukherjee
Functie	Bestuurslid
Achtergrond	Marketing Executive
Aantreden	24 april 2013
Aftredend per	30 juni 2019
Termijn	2de
Hoofdfunctie	
Nevenfuncties	

Naam	Thomas P. O'Neill, III
Functie	Bestuurslid
Achtergrond	Public Relations
Aantreden	21 juni 2002
Aftredend per	30 juni 2018
Termijn	6 ^{de}
Hoofdfunctie	CEO of O'Neill & Associates
Nevenfuncties	Curator Boston College Curator Regis College Vice voorzitter Tufts Health Plan

Naam	Susan Wallace
Functie	Bestuurslid
Achtergrond	Philanthropist
Aantreden	28 februari 2015
Aftredend per	30 juni 2018
Termijn	1e
Hoofdfunctie	Mede-oprichter en president van The Woodtiger Fund
Nevenfuncties	Bestuurder Bat Conservation International Bestuurder Wildlife Guardians

Bezoldigingsbeleid voor bestuurders, directie, toezichthouders en medewerkers

Het bestuur van Stichting IFAW ontving geen bezoldiging in de boekjaren eindigend op 30 juni 2017 en 2016. Het bruto salaris van de Directeur bedroeg in het afgesloten boekjaar €78,823 (2016: €76,527).

Het bezoldigingsbeleid voor de medewerkers is gebaseerd op de volgende maatstaven:

Marktconform salaris;

- Het salaris van de directeur is in overeenstemming met de *Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties* namens brancheorganisatie Goede Doelen Nederland (voorheen de VFI);
- Het recht op potentiële salarisverhoging wordt mede bepaald op basis van een positieve beoordeling naar aanleiding van het functioneringsgesprek;
- Uniforme secundaire arbeidsvoorwaarden voor iedereen, inclusief de regelingen voor pensioen-, vakantie- en reiskosten;
- Geen betaling voor overwerk, maar flexibiliteit om redelijkerwijs te compenseren met tijd voor tijd

1.1.2 Communicatie met belanghebbenden

Stichting IFAW vindt het belangrijk om helder te communiceren met alle belanghebbenden, transparant verantwoording af te leggen over inkomsten en bestedingen. Hiervoor gebruikt Stichting IFAW een mix van communicatiemiddelen aan de diverse doelgroepen.

De belangrijkste doelstellingen zijn:

- Verantwoording afleggen
- Tonen van impact
- Informeren van diverse doelgroepen over onze missie, de activiteiten en de resultaten van ons werk

Communicatiemiddelen

Stichting IFAW informeert haar donateurs over de werkzaamheden en resultaten middels nieuwsbrieven, updates en online.

Nieuwsbrieven en programma updates

In boekjaar 2016/2017 heeft Stichting IFAW haar donateurs met regelmaat geïnformeerd over haar werkzaamheden binnen de diverse projecten. Dit is gedaan doormiddel van het versturen van educatieve nieuwsbrieven, updates en indien nodig persoonlijk schrijven.

E-mail

In boekjaar 2016/2017 werden in totaal 51 e-mails verstuurd, naar gemiddeld 60.000 ontvangers. Deze e-mails zijn gericht op het informeren van donateurs over bepaalde projecten en het onder de aandacht brengen van petities.

Website

In boekjaar 2016/2017 bezochten ruim 182.000 bezoekers de website ifaw.org/Nederland. Deze bezoekers bekeken samen bijna 327.000 pagina's. Het grootste gedeelte (34%) komt op de website via Google AdWords. Ook via e-mail (25%) en social media (20%) belanden veel mensen op ifaw.org.

De meest bezochte pagina's hebben als onderwerp educatie, doneren, het tekenen van petities en contact.

Social media

Het IFAW is het meest actief op Facebook, Twitter en Instagram. Op Facebook heeft het IFAW de meeste volgers, ongeveer 40.000. Het belangrijkste doel op Facebook is om te laten zien wat het IFAW doet en nieuws over de projecten te delen met de volgers.

1.1.3 Financiering

Inkomsten worden vooral verkregen uit de maandelijks giften van trouwe donateurs en in reactie op nieuwsbrieven en educatieve mailings, via televisiecampagnes en door telemarketingactiviteiten.

Het merendeel van de inkomsten komt binnen als reactie op oproepen in onze periodieke nieuwsbrieven. In deze nieuwsbrieven en andere uitingen informeren wij onze (potentiële) donateurs over de doelstellingen en de resultaten van het werk van het IFAW. Wij bieden de lezer ook altijd de gelegenheid om Stichting IFAW te steunen. Structurele giften van trouwe donateurs dragen ook bij tot de algehele fondsgelden.

1.1.4 Reserves en fondsen

Het doel van de ten behoeve van IFAW wereldwijd aangehouden reserves is tweeledig: enerzijds dienen deze reserves om de financiële risico's te verminderen die inherent zijn aan de activiteiten van de Organisatie; anderzijds versterken zij de financiële basis om de programma's doorgang te laten vinden en de reputatie van het IFAW te bevorderen. De wereldwijd aan het IFAW gelieerde organisaties zijn financieel en operationeel onderling afhankelijk van elkaar. De omvang en aard van de reserves die de overige IFAW-organisaties aanhouden, kunnen als zodanig afwijken.

Per 30 juni 2016 wordt door Stichting IFAW een continuïteitsreserve en een bestemmingsreserve aangehouden.

De **continuïteitsreserve** wordt aangehouden om te waarborgen dat de Organisatie ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen en om de financiële risico's te verminderen die inherent zijn aan de activiteiten van de Organisatie (zie toelichting 2.5.3 bij de Jaarrekening). De continuïteitsreserve bedraagt per 30 juni 2016 €3,5 miljoen. Stichting IFAW stelt zich ten doel om de reserve, conform de richtlijn 650 'Fondsenwervende instellingen' en 'Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen' van de Vereniging van Fondsenwervende Instellingen (VFI) niet hoger te laten uitkomen dan 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie/operationele kosten die ongeveer €3,6 miljoen (boekjaar 2016) bedragen.

De **bestemmingsreserve** stelt Stichting IFAW in staat beleggingsopbrengsten te genereren. Deze reserve wordt aangehouden als vrij beschikbare financieringsbron ter ondersteuning van de strategische langetermijndoelstellingen van de Organisatie (zie toelichting 2.5.3 en 2.5.7 bij de Jaarrekening).

1.1.5 Beleggingsbeleid

Stichting IFAW (International Fund for Animal Welfare) houdt een langetermijn bestemmingsreserve beleggingsfonds aan dat door 'Quilter Cheviot' in overeenstemming met het beleggingsstatuut van het IFAW wordt beheerd. Het doel van het beleggingsfonds is te fungeren als financieringsbron van de strategische langetermijndoelstellingen van Stichting IFAW en te zorgen voor financiële stabiliteit. De hoogte van de bestemmingsreserve wordt bepaald door de waarde van de som van de financiële vaste activa (€1,659,770) en saldo van de beleggingsrekening (€73,776) per 30 juni 2017, in totaal €1,733,546. Het positieve netto beleggingsresultaat van €196.000 is voornamelijk toe te schrijven aan ongerealiseerde herwaarderingen van

aandelen en overige beleggingen per 30 juni 2017. De beleggingen worden zorgvuldig en deskundig bepaald, het beleggingsprofiel is dat van een 'behoedzaam belegger'.

Overeenkomstig het beleggingsbeleid van het IFAW is het de vermogensbeheerder verboden te beleggen in ondernemingen die zich met de volgende activiteiten bezighouden: dierproeven, intensieve veehouderij, niet-duurzame houtproductie, de handel in dierenbont of de handel in diersoorten die met uitsterven worden bedreigd en/of wreed worden behandeld en producenten van wapens die krachtens internationale verdragen zijn verboden.

Het netto beleggingsrendement van het reservefonds wordt twee maal per jaar geëvalueerd in het licht van de beleggingsdoelstellingen. De bevindingen worden aan het Finance Committee gerapporteerd.

1.1.6 Financiële verantwoording

Het IFAW hecht veel belang aan transparantie en het verstrekken van betekenisvolle en duidelijke informatie over programma's en financieel beheer. De Organisatie streeft ernaar om door middel van haar activiteiten en de wijze van rapportering daarover vertrouwen bij het publiek te wekken en dat vertrouwen in stand te houden. Het IFAW werkt voortdurend aan het evalueren en verbeteren van de verslagleggingsprocedures en streeft ernaar dit zoveel mogelijk te doen aan de hand van 'best practices' en in nauw overleg met haar partners, toezichhoudende instanties en andere organisaties.

De jaarrekening van Stichting IFAW is samengesteld in overeenstemming met Richtlijn 650 van de Raad voor de Jaarverslaggeving, de 'Richtlijn verslaggeving fondsenwervende instellingen'. Stichting IFAW zet zich in om te voldoen aan het per 1 januari 2016 van kracht geworden nieuwe validatiestelsel, met inbegrip van de naar aanleiding van dit stelsel en het nieuwe CBF-keurmerk gewijzigde Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen van de Vereniging van Fondsenwervende Instellingen (VFI).

De jaarrekening van Stichting IFAW (International Fund for Animal Welfare) wordt gecontroleerd door RSM Netherlands Accountants N.V.

1.1.7 Risicobeheersing

Reputatierisico en externe risico's

Stichting IFAW heeft een reputatie opgebouwd als toonaangevende organisatie op het gebied van dierenwelzijn en bescherming van leefgebieden. De Organisatie heeft strenge maatregelen ingesteld om te waarborgen dat de programma's, fondsenwervende activiteiten en bestuurshandelingen beantwoorden aan de doelstellingen van de organisatie zonder winst oogmerk. Daarnaast controleert de Organisatie of ook externe krachten aan relevante voorschriften en 'best practices' van een fondsenwervende organisatie voldoen.

Financieel risico en risico van verduistering van materiële activa

Stichting IFAW heeft uitgebreide controles ingesteld rond materiële en financiële activa. De controlemaatregelen worden regelmatig tegen het licht gehouden en beoordeeld om hun doelmatigheid en effectiviteit te waarborgen.

Kredietrisico

Het kredietrisico op debiteuren is gering. De meeste debiteurenposten betreffen toegezegde nalatenschappen en vorderingen op gelieerde organisaties.

Inkomstenrisico en liquiditeitsrisico

Stichting IFAW is voor de financiering van de op de doelstelling gerichte activiteiten afhankelijk van de giften van donateurs. Als gevolg van een daling in de maandelijkse periodieke giften die van donateurs worden ontvangen, en met het oog op de risico's die de traditionele strategieën voor fondsenwerving met zich meebrengen, is de strategische keuze gemaakt om inkomsten te diversifiëren teneinde dit risico te verkleinen. De cashflows worden voortdurend bewaakt en geëvalueerd om te waarborgen dat de uitstroom van gelden ten behoeve van de operationele activiteiten gelijke tred houdt met de instroom van gelden uit donaties en beleggingsopbrengsten. Zoals in de rubriek Beleid inzake reserves vermeld (*Zie Jaarrekening, toelichting 2.5.3*) houdt Stichting IFAW een continuïteitsreserve aan ter hoogte van ca. 1,5 maal de jaarlijkse exploitatiekosten om het voortbestaan van de Organisatie op lange termijn te waarborgen en om de financiële risico's te verminderen die inherent zijn aan de activiteiten van de Organisatie.

Algemene Verordening Gegevensbescherming EU

De Algemene Verordening Gegevensbescherming, die in mei 2018 van kracht zal gaan, wordt momenteel door Stichting IFAW bestudeerd om naleving daarvan te waarborgen en de eventuele gevolgen voor de inkomsten uit fondsenwerving te minimaliseren.

1.2 Belangrijkste activiteiten

Stichting IFAW is aangesloten bij een wereldwijd opererende groep organisaties zonder winstoogmerk die samen het International Fund for Animal Welfare (IFAW) vormen. Het IFAW heeft kantoren in vijftien landen en ondersteunt projecten op het gebied van dierenwelzijn en dierenbescherming in meer dan veertig landen.

De missie: *Het IFAW beschermt dieren en de plaatsen waar ze thuishoren.*

Met het oog op de uitvoering van de programma's onderscheidt het IFAW de volgende prioriteitsterreinen:

- 1.2.1 Wildlife Criminaliteit
- 1.2.2 Huisdieren
- 1.2.3 Bescherming Diersoorten en hun leefgebied
- 1.2.4 Bescherming Zeezoogdieren
- 1.2.5 Noodhulp
- 1.2.6 Educatie

Door een combinatie van directe uitgaven en bijdragen aan programma's in eigen land én in het kader van internationale campagnes van het IFAW, heeft **Stichting IFAW** in het verslagjaar een aanzienlijke bijdrage geleverd aan de realisering van de belangrijkste strategische doelen van de organisatie. De Stichting voert programma's uit die educatief, wetenschappelijk of onderzoekend van aard zijn en zijn ontworpen om het publieke bewustzijn met betrekking tot dieren en hun behoeften te vergroten.

1.2.1 Wildlife Criminaliteit

Strategische aanpak IFAW

Bedreiging: Illegale commerciële uitbuiting van wilde dieren

De illegale jacht en handel vormen een bedreiging voor het voortbestaan van veel diersoorten. De vaak toch al ontoereikende wetgeving wordt verder ondermijnd door tekortschietende capaciteit op het gebied van handhaving en vervolging, waardoor overtredingen ongestraft blijven. Daarbij komt nog corruptie en gebrekkig overheidstoezicht waardoor de illegale handel onder de dekmantel van de legale handel plaatsvindt. De lucratieve illegale handel in wilde dieren trekt moderne criminele netwerken aan, die ook betrokken zijn bij activiteiten als de handel in drugs, wapens, mensen enz. Dit heeft een ontwrichtend effect op ecosystemen, maar ook op de veiligheid en de economische ontwikkelingsmogelijkheden van de betrokken gemeenschappen, ja zelfs van hele landen.

De illegale handel in wilde dieren is zo ongelooflijk complex, dat een complexe aanpak vereist is in samenwerking met overheden, gemeenschappen, NGO's en de particuliere sector. IFAW's holistische benadering omvat onder meer samenwerking tussen al onze programma's om in de belangrijkste herkomst-, doorvoer- en bestemmingslanden in Afrika, het Midden-Oosten en Azië effectief de strijd aan te kunnen gaan. Ook lobbyen we bij internationale conventies en bij overheden en instanties in Europa, Noord-Amerika en Australië voor ondersteunend beleid en financieringsmogelijkheden. Dankzij onze deskundigheid op het gebied van internetcriminaliteit werken wij nauw samen met internetbedrijven en handhavingsinstanties over de hele wereld om de online-handel aan te kunnen pakken waar die ook plaatsvindt.

Herkomstlanden: Voorkomen dat stropers toeslaan is cruciaal voor de bescherming van wilde dieren. In het oosten en zuiden van Afrika brengt het IFAW via het tenBoma-project technische experts, overheidsvertegenwoordigers en lokale gemeenschappen bijeen om samen nieuwe manieren te bedenken om de slachtingen te stoppen.

Doorvoerlanden – In nauwe samenwerking met nationale, regionale en internationale partners bouwt het IFAW aan uitbreiding van de handhavingscapaciteit om criminelen zo dicht mogelijk bij de plaatsen van herkomst de pas af te snijden. Doel hiervan is om smokkelwaar al aan de landgrenzen te onderscheppen, dus voordat ze de bestemmingslanden bereiken.

Bestemmingslanden - In Azië waar veel vraag is naar wildlifeproducten moeten we werken aan effectievere wetgeving en meer handhavingscapaciteit. Maar dat niet alleen: we moeten in de samenleving ook een andere houding en gedrag ten opzichte van dieren zien te bereiken. Via onze bewustmakingscampagnes wijzen we op de wreedheid die inherent is aan de illegale handel in wilde dieren en op de bedreiging die zij vormt voor het voortbestaan van diersoorten. Daarbij hanteren we sociale marketingstrategieën om het gedrag van consumenten te veranderen die kritisch staan tegenover pogingen om de vraag terug te dringen.

Activiteiten boekjaar 2016/2017

Zie Jaarrekening, toelichting 2.6.9 Bestedingen toegerekend aan kernactiviteiten IFAW, Wildlifecriminaliteit, Werkelijke kosten 2016/2017 €1,739,756

Samenwerking in aanpak Wildlife Crime levert resultaten op

Rikkert Reijnen

Program Director Wildlife Crime

Van CSI-methodes, trainen van handhavers tot slim gebruik van data. Het IFAW zet alles op alles om de handel en stroperij van wilde dieren te stoppen. En dat is nodig want nog steeds wordt er elke 26 minuten een olifant gedood door stropers, zo'n 20.000 per jaar. De samenwerking met lokale partners en gemeenschappen, maar ook met partijen als Interpol en het Nederlands Forensisch Instituut levert resultaten op.

Van ivoor, de hoorns van neushoorns, de schubben van pangolins tot levende dieren als apen en katachtigen. De vraag naar wilde dieren en producten is sinds 2008 enorm gestegen. Dat is onder meer te wijten aan de economische groei in landen als China, Vietnam en Thailand, waar veel van deze producten erg geliefd zijn. Ook gaan de stropers, betaald door grote misdaadsyndicaten, steeds efficiënter te werk. Een van de belangrijkste regio's ter wereld waar de dieren worden gedood en gevangen, maar ook waar de producten worden verkocht en verhandeld, is de Hoorn van Afrika.

Wat voor een enorme impact deze handel heeft, blijkt wel uit een onderschepte lading die uit de Hoorn van Afrika op weg was naar doorvoerhaven Nederland. Deze lading bestond uit ruim tweeduizend kilo aan schubben van pangolins, ook wel bekend als schubdieren. Voor deze hoeveelheid zijn tussen de 3000 en 5500 dieren gedood. Ook bevatte de lading een kleine achthonderd kilo aan ivoor, waarvoor veertig olifanten het leven moesten laten. En dit was nog maar één lading.

Actie – Impact - Resultaat

Wildlife Crime Prevention

Om deze verschrikkelijke handel en de bijbehorende stroperij tegen te gaan, is het IFAW vorig boekjaar met steun van het Nederlands Comité van het IUCN en het ministerie van Buitenlandse Zaken, samen met lokale partners het overkoepelende programma *Wildlife Crime Prevention* gestart. In dit programma werken douanes, politiefunctionarissen, onderzoekers, openbare aanklagers en de rechterlijke macht in de Hoorn van Afrika samen met dierenbeschermingsorganisaties, maar ook met lokale gemeenschappen. "Wildlife Crime is een belangrijk thema voor het IFAW", legt Rikkert Reijnen, directeur Wildlife Crime van het IFAW uit. "Het linkt aan heel veel andere programma's en projecten. Van antistroperij, veldprojecten, het tegengaan van handel, het beschermen van leefgebieden tot het voorlichten van consumenten toe. Het is complexe materie. Wij willen criminelen het zo moeilijk mogelijk maken. We houden op internet marktplaatsen en veilingssites in de gaten en geven illegale zaken door aan handhavende partijen. We helpen opsporen en onderscheppen. In de landen waar de vraag naar dierenproducten of dieren bestaat, proberen we die terug te dringen. Immers, als de vraag niet stopt, stopt de handel ook niet. Dat hebben we wel kunnen zien in de drugshandel. Als er vraag is, zal er ook aanbod zijn."

Training

Het programma *Wildlife Crime Prevention* is een integrale aanpak en bestaat uit verschillende onderdelen die de handel in wilde dieren en producten moeten terugdringen. "Zo werken we bijvoorbeeld aan capaciteitsversterking van douaniers", vertelt Reijnen. "Als er één ding is, dat we als IFAW de afgelopen jaren hebben geleerd, dan is dat het bestrijden van deze vorm van criminaliteit samenwerking vraagt. Voor een effectieve aanpak moeten landen in de Hoorn hun opsporing en handhaving coördineren en grensoverschrijdende afspraken maken. Trainingen zijn daarom cruciaal." Voor de trainingen van mensen en opsporingshonden werkt IFAW samen met Interpol.

En die trainingen hebben succes. Op Bole Airport, in de Ethiopische hoofdstad Addis Abeba, hebben handhavers tussen 2011 en 2015 ruim zevenhonderd arrestaties kunnen verrichten, dankzij hun training. Waar dit vliegveld ooit het meest belangrijke doorvoer- en handelscentrum van de regio voor ivoor was, hebben de smokkelaars nu noodgedwongen een andere plek moeten zoeken. In 2016 werden slechts 41 mensen gearresteerd, daarvoor waren dat er gemiddeld 140 per jaar. Op Entebbe Airport in Oeganda hebben IFAW en partners vorig jaar politieagenten, parkwachters en andere opsporingsambtenaren getraind. Dit jaar kregen rechterlijke ambtenaren op belangrijke posities training om zich beter bewust te zijn van de aard en omvang van wildlife criminaliteit in het land.

Lokale gemeenschappen

Ook de samenwerking met lokale gemeenschappen heeft vruchten afgeworpen. Omdat in Kenia 70 procent van de wilde dieren buiten beschermde gebieden leeft, is die samenwerking essentieel. Traditionele gemeenschappen, zoals de Maasai, leven al eeuwenlang samen met wilde dieren in hun gebieden. Ze hebben vaak niet de middelen om deze te helpen beschermen. Samen met lokale partner SORALO (South Rift Association of Land Owners) heeft het IFAW geholpen om de traditionele leefwijzen van deze lokale gemeenschappen te versterken. Reijnen: "De lokale bevolking moet de eerste verdedigingslinie vormen tegen stroperij. Daarom werken we ook daar met partnerschappen. Dankzij de samenwerking van lokale scouts, de rangers van de KWS (Kenyan Wildlife Services) en de Maasai is de stroperij van olifanten in de Loita-heuvels sinds 2014 met 85 procent gedaald." In 2016 zijn in het gebied drie olifanten gedood. Tussen 2010 en 2014 waren dat 100 olifanten.

Voorlichting

Een ander belangrijk onderdeel van het programma is voorlichting. In de zomer van 2016 zijn er op Chinese vliegvelden en in de vliegtuigen bewustwordingscampagnes gevoerd over de handel en smokkel in ivoor, andere dierenproducten en wilde dieren. “Veel mensen in China weten weinig over ivoor”, aldus Reijnen. “Ze denken dat je het net als een bloem afplukt, en dat het daarna wel weer aangroeit. Maar gedrag verander je niet zomaar daar zijn complexe strategieën voor nodig.”

Dankzij het werk van het IFAW en de vele partners is het onderwerp Wildlife Crime hoger op de maatschappelijke en politieke agenda gekomen, stelt Reijnen. “Het stond te lang op een laag pitje en kreeg niet de aandacht die het verdiende. Het afgelopen jaar hebben we een push gezien in de vorm van wetgeving en importverboden. De handel in wilde dieren en producten wordt als een steeds belangrijker probleem gezien. Dankzij ons werk begint het dan ook in een aantal landen stabiel te worden, zoals Kenia en zuidelijk Afrika.”

Project tenBoma

Naast traditionele methoden moet juist moderne technologie helpen om stropers en handelaren tegen te werken. In het project tenBoma, dat vorig jaar van start ging, werkt het IFAW samen met legerofficieren en goed getrainde analisten.

In dit project, mogelijk gemaakt dankzij een subsidie van het Nederlands Comité van het IUCN, wordt zogeheten geospatiale monitoring gebruikt om gegevens te verzamelen over stroperij. Uit analyse van deze gegevens kunnen aanwijzingen over stropersactiviteiten in kaart worden gebracht. In het park Tsavo, ongeveer zo groot als Nederland, is het namelijk van belang dat je kunt voorspellen waar stropers gaan toeslaan. Met de nieuwe technologie kunnen de rangers van de KWS de stropers dus al tegenhouden, voordat ze daadwerkelijk toeslaan en wilde dieren doden. Het project kreeg het afgelopen jaar op een VN-Conferentie in Nairobi dan ook de nodige erkenning.

Netwerk

Het doel van tenBoma is om een netwerk op te bouwen waarbinnen rangers, handhavingsambtenaren en lokale gemeenschappen zich gezamenlijk inzetten tegen stroperij. Onderdeel daarvan is ook een gerichte training voor overheidspersoneel. In deze training wordt aandacht besteed aan ethische kwesties, mensenrechten en manieren om motivatie en verantwoordelijkheid te stimuleren, om zo de kans op corruptie te verkleinen.

Gifpijlen

Ondanks het feit dat de stropers, en de internationale misdaadnetwerken die erachter schuilen, steeds geavanceerder werken, hebben de stropers in Tsavo juist teruggegrepen naar traditionele wapens om olifanten te doden: de pijl en boog. In plaats van vuurwapens gebruiken ze steeds meer gifpijlen en momenteel wordt 70 procent van de gedode olifanten hiermee vermoord. Het afgelopen jaar is het eerste jaar dat een pijl meer slachtoffers maakte, dan een kogel.

CSI-training

Hoe pak je deze veranderende tactiek aan? Omdat het plaats delict vaak de nodige informatie geeft waarmee de daders kunnen worden opgespoord en de netwerken die erachter zitten, heeft het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) in augustus 2016 veertig KWS-Rangers een training gegeven in Crime Scene Investigation (CSI), zodat ze beter de gifpijl als wapen kunnen herkennen en belangrijk bewijs kunnen verzamelen.

De samenwerking in het Tsavo-park heeft zijn vruchten afgeworpen. Werden in 2015 al 74 olifanten gered, in 2016 waren dat er nog eens 48. Vorig jaar werd slechts één olifant gedood in het enorme park.

Dankzij de digitale forensische opsporing en sociale netwerkanalyse van tenBoma konden de KWS-Rangers 23 stropers aanhouden en zijn ze op het spoor gekomen van 17 verdachten uit grotere misdaadsyndicaten.

Cybercrime aanpakken in Europa en Rusland

Tania McCrea-Steele

Project Lead, Global Wildlife Cybercrime

IFAW's strijd tegen illegale onlinehandel in dierenproducten boekt succes

Het gebeurt op bekende marktplaatsen, meer op iet wat schimmige websites en op social mediaplatforms. Ivoor, hoorns van neushoorns, pangolin-schubben en andere illegale dierenproducten, maar ook levende bedreigde diersoorten, alles wordt verhandeld op het internet. Het IFAW zet zich daarom óók online in op het bestrijden van deze handel. En met succes.

Sinds het onderzoek onder online-marktplaatsen in 2014, waarmee het IFAW liet zien dat in slechts zes weken tijd in 16 landen meer dan 30.000 (delen van) bedreigde wilde dieren werden verhandeld, staat het onderwerp wildlife cybercrime steeds hoger op de agenda.

En dat is hard nodig, stelt Tania McCrea-Steele, projectleider van het IFAW en al vijf jaar voorloper in de strijd tegen deze vorm van illegale handel. “De schaal waarop het gebeurt is enorm. We hebben nog maar het topje van de ijsberg te pakken. Het gaat hier om een 24-uurs markt die nooit stil staat en moeilijk te reguleren is. Er is sprake van een hoge mate van anonimiteit. Wie zit erachter, waar wordt er gehandeld, wat is precies illegaal?”

Actie – Impact - Resultaat

Cybercriminelen op de kaart zetten

De strijd tegen deze illegale handel online is niet nieuw. Het IFAW is al sinds 2004 betrokken in de bestrijding daarvan. “We onderzoeken de markt, identificeren waar en wat er te koop wordt aangeboden, welke codewoorden worden gebruikt en op welke platforms we onze focus moeten leggen”, legt McCrea-Steele uit. “Na dit onderzoek zorgen we ervoor dat de cybercriminelen op de kaart staan van de handhavende instanties, zowel op internationaal als nationaal vlak.”

Naast het doen van onderzoek vraagt het IFAW ook internationaal meer aandacht voor deze vorm van criminaliteit. Met meer aandacht en fondsen, kan er immers nog meer onderzoek worden gedaan. Ook werkt het IFAW samen met online-technologiebedrijven en providers. Zo heeft eBay de handel in wilde dierenproducten in 2009 in de ban gedaan op haar platform.

Met name in China, de grootste afnemer van dierenproducten, heeft de aanpak succes gehad. Het aanbod van deze producten op online marktplaatsen daar nam af van 5224 advertenties in 2015 naar 569 in juni 2017. Zeven van de elf online marktplaatsen hebben de handel in wilde dieren en producten verbannen van hun sites. In juli 2017 liet Japan's grootste marktplaats Rakuten weten de ivoorhandel te weren van haar sites. eBay heeft 2500 advertenties verwijderd, onder meer na een training van het IFAW samen met WNF en TRAFFIC. 's Werelds grootste marktplaats schreef zelfs een brief richting EU met het pleidooi voor een algeheel verbod op ivoorhandel.

Afgelopen jaar

Het afgelopen jaar zijn er meer successen geboekt in de strijd tegen wildlife cybercrime.

Augustus 2016 hebben zeven bedrijven, eBay, Etsy, Gumtree, Microsoft, Pinterest, Tencent en Yahoo, op Wereld Olifant Dag (12 augustus) aangekondigd om gezamenlijk nieuw beleid te implementeren dat dieren zal helpen beschermen tegen de illegale online handel. McCrea-Steele: “We hebben echt de hulp nodig van grote internationale bedrijven. De online-marktplaats is zo groot dat iedereen zijn steentje moet bijdragen om de toegangswegen te kunnen afsluiten voor cybercriminelen die handelen in wilde dieren.” Bij het ondersteunen van deze bedrijven werkte het IFAW samen met TRAFFIC en het Wereld Natuur Fonds (WNF).

De online-techbedrijven zijn een belangrijk deel van de oplossing voor dit probleem, maar het IFAW blijft ook samenwerken met overheden om te zorgen dat personen die de wet overtreden worden berecht. Het IFAW verzoekt hen hun wetgeving tegen het licht te houden en sterker te maken, om zo specifiek de cybercrime in wilde dieren aan te pakken. Alleen al de laatste paar maanden hebben China en Frankrijk in hun wetten nieuwe bepalingen opgenomen om deze illegale handel de kop in te drukken.

Ook op internationaal beleidsniveau gebeurt er van alles. Op de CITES-conferentie in het najaar van 2016 heeft het IFAW bijgedragen aan het internationale besluit om wildlife cybercrime tegen te gaan, dat door 183 landen is ondersteund. Daarin staan zaken als het delen van *best practices*, effectieve handhaving, wetgeving bekijken en samenwerken met online techbedrijven. “Er is echt een verenigd front aan het ontstaan tegen wildlife cybercrime”, zegt McCrea-Steele. Op de conferentie organiseerde IFAW voor het eerst een *side event*, waar handhavers van Interpol, overheden uit Kenia, China, academici en marktplaatsen als eBay en social media platform WeChat/Tencent samenkwamen.

Adessium Foundation

Sinds 1 mei dit jaar ondersteunt de Nederlandse Adessium Foundation de strijd die IFAW voert tegen de illegale handel op het internet (*Zie Jaarrekening, toelichting 2.6.1c Baten van andere organisaties zonder winststreven, Werkelijke kosten 2016/2017 €3,219 en toelichting 2.5.6 Nog te betalen kosten €86,781*).

Met deze financiële ondersteuning is het IFAW het tweejarige project gestart *'Tackling Wildlife in Europe and Russia'*. "De focus van dit project ligt op Europa, omdat de illegale handel vooral hier plaatsvindt", vertelt McCrea-Steele. "We kunnen moeilijk naar andere landen wijzen, als het ook in onze eigen achtertuin gebeurt. Het zou echt prioriteit moeten krijgen. We zijn dan ook erg blij met de steun van Adessium. We zitten nu in de eerste onderzoeksfase en kijken naar vier landen (UK, Frankrijk, Duitsland en Rusland), landen waar we in het verleden veel activiteiten zagen. De volgende fase is dat we onze informatie delen met handhavers, zodat we hen kunnen helpen met hun onderzoek en met de techbedrijven, die bijvoorbeeld op hun servers bepaalde adressen blokkeren en artikelen van marktplaatsen afhalen. In juni 2018 organiseren we een internationale workshop waar we alle stakeholders bij elkaar brengen, inclusief wetenschappers." Verder heeft het IFAW het afgelopen jaar een onderzoek uitgevoerd op 33 online marktplaatsen en drie sociale media platforms in zeven Afrikaanse landen. In de zes weken van het onderzoek boden verkopers 9.481 dieren en producten van dieren aan, waarvan de totale waarde ruim 5,8 miljoen dollar bedraagt. In zes landen op hetzelfde continent heeft het IFAW trainingen gegeven aan 105 handhavers in wildlife crime. Die beschikken nu over meer vaardigheden om onderzoek te doen op het internet. Verder heeft ze training gegeven aan personeel van e-Bay en Gumtree.

Darknet

Maar we zijn er nog lang niet. Uit IFAW-onderzoek blijkt dat het aanbod van wilde dieren en producten zich steeds vaker van de online marktplaatsen verplaatst naar social mediaplatforms, zoals China's grootste online platform Baidu Tieba Bar en WeChat. En hoe zit het met het Darknet, dat meest schimmige hoekje van het internet, waar gebruikers hun locatie weten te verbergen? Uit onderzoek dat het IFAW afgelopen jaar deed samen met Interpol blijkt gelukkig dat de illegale handel in wilde dieren of delen ervan hier nog niet erg groot is. McCrea-Steele: "We werken nu samen met Interpol omdat we meer dan twintig advertenties tegenkwamen van tijgerproducten, ivoor, hoorns van neushoorns. Deze handel is een groeiende bedreiging."

De komende jaren zal het IFAW zich in blijven zetten tegen deze vorm van wildlife criminaliteit.

Een veilig thuis voor de berberapen van Marokko

Rikkert Reijnen

Program Director Wildlife Crime

Nieuw project dankzij Nationale Postcode Loterij van start

Hoog in de bergen van het Atlasgebergte in Marokko, in de bossen van het Ifrane National Park, leeft de helft van de resterende Berberapen. Deze unieke apensoort wordt aan alle kanten bedreigd. Van het verdwijnen van zijn leefomgeving tot stroopers die de apen verkopen aan Europese toeristen. Dankzij geld van de Nationale Postcode Loterij is het IFAW dit jaar samen met Stichting Aap een project gestart, dat deze iconische apensoort voor uitsterven moet behoeden.

Ooit kwam de berberaap (*Macaca sylvanus*) voor in heel Noord-Afrika én Europa. Nu is deze apensoort vooral bekend als toeristenattractie op de rots van Gibraltar en is hij in het wild alleen nog maar te vinden in het Rif- en Atlasgebergte in Marokko en in delen van Algerije. De berberaap is uniek. Het is de enige primatensoort in Afrika ten noorden van de Sahara en de enige makakensoort die buiten Azië voorkomt.

Sinds halverwege de jaren '90 van de vorige eeuw werd de berberaap populair als huisdier in Europa. Sindsdien hebben stroperij en illegale handel een vlucht genomen.

Uit het wild geroofd

Omdat er steeds vaker berberapen in Europa werden aangetroffen stuurde Stichting Aap begin deze eeuw een onderzoeker naar Marokko om te kijken of er speciale fokprogramma's bestonden voor de apen. Die bleken niet te bestaan. Alle dieren werden uit het wild geroofd, uit parken als het Ifrane National Park. Stroopers hebben het vooral

voorzien op pasgeboren en jonge aapjes om door te verkopen als huisdier in Europa. Tegelijk zorgen houtkap, intensieve veehouderij en bouwactiviteiten voor verlies van het leefgebied van de apen. “Als het zo doorgaat, worden de apen met uitsterven bedreigd”, legt Rikkert Reijnen, directeur Wildlife Crime van het IFAW uit. “Het leefgebied van de apen wordt steeds gefragmenteerder. De bossen worden kleiner, en wegen doorsnijden hun leefgebied. Schaapherders willen waterbronnen niet met de apen delen. We maken ons grote zorgen.”

Born to be Wild

Stichting Aap en het IFAW zijn dit jaar een nieuw project gestart, dat zowel de stroperij en illegale handel wil terugdringen als het habitat van berberapen wil veiligstellen in het Ifrane National Park: ‘*Born to be Wild*.’ Aan dit initiatief draagt de Nationale Postcode Loterij ruim 1,3 miljoen euro bij. “In april 2017 zijn we begonnen met het opleiden van rangers uit lokale gemeenschappen, die als ogen en oren van het bos fungeren”, vertelt Reijnen. “We hebben met de overheid protocollen afgesproken dat deze scouts rapporteren wanneer ze stroperij en handel tegenkomen in apen maar ook bij illegale boskap. Dieren die gevonden worden geven we een goede plek of brengen we terug naar de natuur. Daarbij hebben we oog voor het individuele dier. Dat is typisch IFAW.”

De implementatie van het project in Marokko wordt gedaan door het Midden-Oosten kantoor van het IFAW. Om het leefgebied te beschermen gaan het IFAW en Stichting Aap vanuit het project een bijdrage leveren aan veldonderzoek door de Universiteit van Rennes. Er wordt onderzocht hoe de migratieroutes van de berberaap in het gefragmenteerde park kunnen worden verbeterd.

Trainingen

Maar het project gaat verder. De partners helpen de Marokkaanse overheid met het terugbrengen van de uit handel geredde dieren naar het wild of naar goede opvanglocaties. Stichting Aap richt zich daarbij op Europa en het IFAW op Marokko zelf. Ook is het IFAW gestart met het geven van trainingen in Marokko om de opsporings- en handhavingscapaciteit te versterken. Reijnen: “Marokko is doorvoerhaven van levende dieren. We ondersteunen de Marokkaanse overheid om die handel in wilde dieren tegen te gaan.”

Volgens de Marokkaanse wet is het namelijk verboden om de apen, en andere dieren, te verkopen en vangen. In april 2017 vond bijvoorbeeld een training plaats in samenwerking met de Hoge Commissaris voor Water en Bosbeheer en Strijd tegen Verwoestijning (HCEFLCD). Onder de veertig deelnemers waren vertegenwoordigers van de Marokkaanse ministeries van Douanezaken en Natuurbeheer, de Veterinaire Dienst en andere instanties die betrokken zijn bij de controle op de handel in wilde dieren. Dankzij de training leren de verschillende instanties efficiënter met elkaar communiceren over de illegale handel in berberapen. Het komende boekjaar gaat het IFAW verder met deze trainingen. Verder werken de twee partners ook samen met de lokale bevolking om te kijken hoe die kan helpen de apen te beschermen. “Dat betekent dat we meedenken over hoe ze hun dagelijks leven kunnen veranderen”, aldus Reijnen. “De lokale gemeenschappen gebruiken hout om te koken en voor verwarming. Dat halen ze uit het park. Samen willen we zoeken naar een alternatief, het gaat dus ook om een stukje ontwikkelingssamenwerking.” Dertig gezinnen hebben inmiddels lokaal vervaardigde fornuizen ontvangen waarmee aanzienlijk op hout kan worden bespaard. “Ook richten we ons op voorlichting aan lokale bevolking en aan scholen”, vertelt Reijnen verder. “We willen hen laten zien hoe bijzonder de berberaap is, hoe belangrijk die is voor Marokko en hoe we die het best kunnen beschermen. Bescherming van de aap kan bijvoorbeeld geld opleveren in de vorm van ecotoerisme. Mensen bezoeken het park om de apen te zien. Ook willen we toeristen voorlichten over de smokkel van levende dieren.”

Door op al deze vlakken samen te werken kan de bijzonder berberaap veilig blijven leven in het Ifrane Park.

Bijdragen aan gelieerde organisaties van Stichting IFAW aan International Fund for Animal Welfare Inc./Fonds international pour la protection des animaux inc. Canada

Zie Jaarrekening, toelichting 2.6.9 Bestedingen toegerekend aan kernactiviteiten IFAW, Bijdrage aan gelieerde organisaties internationale programma's, Werkelijke kosten Wildlife Criminaliteit 2016/2017 €156,401

Een eind maken aan de wrede commerciële zeehondenjacht in Canada

Het IFAW werd in 1969 opgericht om een eind te maken aan de commerciële zeehondenjacht in Canada. Tegenwoordig is de campagne waarmee het IFAW werd opgericht nog maar één van de vele inspanningen die we leveren om de

schadelijke gevolgen van commerciële uitbuiting voor dieren en de natuur zoveel mogelijk te beperken. Na decennialang campagne voeren mogen we constateren, dat we aanzienlijke vooruitgang hebben geboekt:

- In 10 jaar tijd is het aantal gedode zeehonden met 81% afgenomen (van 354.867 in 2006 tot 66.504 in 2016).
- Sinds het in 2009 door de EU ingestelde importverbod is zeker 3,6 miljoen zeehondenpups een wrede en zinloze dood bespaard gebleven.
- De commerciële waarde van de jacht kelderde met 94%, van ruim 34 miljoen Canadese dollars tot 1,9 miljoen in 2017.
- Het aantal verstrekte jachtvergunningen daalde met 71,5% (van 15.779 in 2003 tot 4497 in 2017).
- Het aantal actieve jagers daalde met 91,5% (van 5594 in 2006 tot 471 in 2015). Dit zijn veelzeggende cijfers, waaruit duidelijk blijkt dat de commerciële jacht voor de meeste vissers met een jachtvergunning economisch niet aantrekkelijk is.

De huidige doelstellingen van de IFAW-campagne zijn, dat de steun van de politiek voor de zeehondenjacht en het subsidiëren ervan afneemt; dat in Newfoundland (de provincie met de hoogste jachtactiviteit) tegenstanders van de jacht worden gemobiliseerd en de jagers en de gemeenschappen die door hen worden bediend, alternatieve bronnen van inkomsten wordt geboden; dat de regelgeving rond de zeehondenjacht wordt aangescherpt; dat internationale verboden op zeehondenproducten in stand worden gehouden; en dat voorkomen wordt, dat er nieuwe afzetmarkten ontstaan.

Afgeronde en lopende acties:

- In 2017 voorkwam het IFAW een dreigende afslachting van zadelrobber. Hoewel het Canadese minister van Visserij de commerciële jacht op zeehonden steunt, heeft hij een aanbeveling van de Vaste Kamercommissie van zijn ministerie om zadelrobber af te schieten ter bescherming van de visserijsector, niet overgenomen.
- Het IFAW wist een groeiend aantal tegenstanders van de zeehondenjacht te mobiliseren in Newfoundland, het hart van de zeehondenindustrie. Save our Seals (SOS) organiseerde drukbezochte manifestaties tegen de zeehondenjacht in St. John's, Newfoundland en in Ottawa. Het aantal volgers van de Facebook-groep steeg van 631 in 2015 naar 2428 in 2017. Twee video's van Save Our Seals NL (SOS) werden 62.000 keer bekeken. SOS-Sympathisanten stuurden brieven in, gingen in gesprek met lokale politici en publiceerden drie maal een opiniepagina in Newfoundlandse media. Het IFAW organiseerde een drukbezochte workshop getiteld "Hoe word ik een goede pleitbezorger voor dieren?"
- Uit een publieke peiling in Newfoundland and Labrador die in 2017 in opdracht van het IFAW werd gehouden, blijkt dat de steun voor de commerciële zeehondenjacht is afgebrokkeld sinds 2014, toen de inwoners dezelfde vragen werden gesteld.
 - 63% van de inwoners van Newfoundland and Labrador zeggen de commerciële jacht te steunen, maar slechts 18% zou het zeer betreuren als er een eind aan kwam. In 2014 was dat nog 27%;
 - 56% is van mening dat het einde van de jacht onvermijdelijk is, tegenover 49% in 2015;
 - Het aantal mensen dat nog gelooft in een zonnige toekomst voor de zeehondenjacht daalde met 17%, van 64% in 2014 tot 46% in 2017;
 - Nog slechts 38% was van mening dat de zeehondenjacht belangrijk was voor de instandhouding van hun cultuur en nationaal erfgoed, tegenover 54% in 2014.
- Een voorgestelde wijziging van de veiligheidsvoorschriften voor vissersschepen, die extra wapening van de romp van vissersschepen verplicht stelt voor wateren met ijsgang, kreeg brede steun in 2017 en de verwachting is, dat hierdoor nog minder jagers zich aan de jacht zullen wagen.
- In maart 2017 werd Zwitserland het 35ste land dat de handel in zeehondenproducten verbodt, in navolging van de EU, de Russische Federatie, Kazachstan, Wit-Rusland, Taiwan, Mexico en de VS, die ook een import- en handelsverbod hebben ingevoerd. Het Canadees Bureau voor de Statistiek heeft in 2016 en 2017 geen export van zeehondenproducten gemeld.

In boekjaar 2018 zal het IFAW blijven lobbyen om in Canada steeds meer steun te verzamelen voor beëindiging van de commerciële jacht op zeehonden. Ook blijven we aandringen op lagere subsidies voor de zeehondenindustrie en strengere regelgeving en een beter toezicht op bestaande handelsverboden, en zullen we doen wat we kunnen om te voorkomen dat er nieuwe afzetmarkten ontstaan.

1.2.2 Huisdieren

Strategische aanpak IFAW

Bedreiging: Katten, Honden en andere dieren die in de nabijheid van mensen leven, kunnen in problemen komen als onvoldoende in hun behoeften wordt voorzien. In veel gemeenschappen waar een tekort is aan zorgvoorzieningen, gaat het vaak slecht met dieren en worden ze verwaarloosd omdat hun baasje te weinig van verzorging weet of te arm is. In andere gevallen zijn kille beheersystemen en mishandeling de oorzaak van nodeloos dierenleed.

Het IFAW tracht in de belangrijkste gebieden waar we actief zijn zoveel mogelijk huisdierenleed te verzachten. Zo helpen we gemeenschappen waar men huisdierpopulaties moeilijk in de hand kan houden met het vinden van diervriendelijke en duurzame oplossingen. Dit zijn de speerpunten van onze aanpak:

- Veterinaire Zorg en Hulpverlening – In samenwerking met lokale partners biedt het IFAW primaire veterinaire zorg, hulp aan dieren in nood en voorlichting over dierverzorging aan kansarme gemeenschappen. Het IFAW biedt daarnaast strategische, operationele en financiële ondersteuning aan de ontwikkeling van partnerorganisaties die ter plaatse dieren redden.
- Diervriendelijke gemeenschapontwikkeling – Het IFAW leert gemeenschappen hoe ze zelf de uitdagingen op het gebied van de zorg voor huisdieren het hoofd kunnen bieden en duurzame, diervriendelijke oplossingen kunnen bedenken. We brengen alle belanghebbenden met elkaar in contact en leren ze hoe ze hun eigen – vaak unieke – problematiek in kaart kunnen brengen en er een effectieve en duurzame aanpak voor kunnen bedenken. Vanuit onze deskundigheid op het gebied van welzijnzorg voor gemeenschapsdieren streven we altijd primair naar duurzame oplossingen die door de gemeenschap worden gedragen.

Activiteiten boekjaar 2016/2017

Zie Jaarrekening, toelichting 2.6.9 Bestedingen toegerekend aan kernactiviteiten IFAW, Huisdieren, Werkelijke kosten 2016/2017 €689,826

Werken aan dierenwelzijn én maatschappelijk bezig zijn

*Rianne Haaijema
Project Lead Blijf van mijn Dier*

Helaas is huiselijk geweld aan de orde van de dag in onze samenleving. Gelukkig is er een goed vangnet voor de -meestal vrouwelijke- slachtoffers. Voor hun huisdieren gaat dat helaas niet op. Daarom zet het IFAW zich sinds 2014 in om dieren op te vangen uit huiselijke geweldsituaties (*Zie Jaarrekening, toelichting 2.6.9 Besteed aan doelstellingen, Projecten in eigen beheer, Werkelijke kosten 2016/2017 €88,924*).

Dieren zijn bij huiselijk geweld ook vaak slachtoffer van mishandelingen. Daarnaast blijkt uit onderzoek dat slachtoffers van huiselijk geweld gemiddeld 52 weken langer in een geweldssituatie blijven, simpelweg omdat ze hun huisdier niet

achter willen laten. Met alle gevolgen van dien. En als het slachtoffer dan toch vlucht en niets anders kan dan het dier achterlaten, richt de dader uit wraak zijn woede op het dier of wordt de hond of kat gebruikt als chantagemiddel. Een onhoudbare situatie, waar het IFAW een einde aan wil maken.

Landelijk netwerk

Rianne Haaijema, projectleider van Blijf van mijn Dier, startte na haar studie dierenmanagement als stagiair bij het IFAW. Tijdens haar studie deed ze onderzoek naar huiselijk geweld en dierenmishandeling in Nederland. Het onderwerp liet haar niet los. "In 2013 heb ik vooronderzoek gedaan naar de mogelijkheden en in 2014 is het project Blijf van mijn Dier officieel gestart."

Na een succesvolle pilot groeide het project heel snel en nu werken we al samen met 17 vrouwenopvanglocaties en ruim veertig gastgezinnen. Bij deze gastgezinnen worden de huisdieren tijdelijk opgevangen.

"Wat we concreet doen is ervoor zorgen dat een dier wordt opgehaald uit een gevaarlijke situatie", legt Rianne uit. "Het slachtoffer brengt haar huisdier naar een met ons afgesproken locatie en daar nemen wij het dier van haar over. Soms moet de dierenpolitie inspringen als de situatie te gevaarlijk wordt. Daarna gaat het huisdier voor onderzoek naar een dierenarts die het dier een soort 'APK' geeft. Het dier krijgt een volledige controle, de inenting wordt nagekeken en de chip wordt afgelezen. Intussen kijken wij in ons netwerk van gastgezinnen waar de dieren tijdelijk kunnen worden opgevangen. Iedere twee weken krijgt de eigenaresse via de Blijf van mijn Dier medewerkers een update van het gastgezin met foto's of filmpjes."

Dat Blijf van mijn Dier nu zo goed op de rails staat, is Rianne trots op. "We hebben sinds we zijn begonnen zo'n 150 dieren kunnen helpen aan een veilige plek, een kleine zestig daarvan in het afgelopen boekjaar. Dit aantal groeit alleen maar. Ik denk niet dat dit komt omdat er meer huiselijk geweld is, maar omdat mensen ons nu steeds beter weten te vinden."

Actie – Impact - Resultaat

Grote stap vooruit

Eind 2015 werd Blijf van mijn Dier door de toenmalige staatssecretaris Van Dam, in de Tweede Kamer geroemd als modeloplossing voor het verborgen probleem dat huisdieren niet welkom zijn in de vrouwenopvanghuizen. Tot voor kort. In november 2016 heeft het IFAW een overeenkomst gesloten met het Oranjehuis van de Blijf Groep in Amsterdam, die ook huizen heeft in Alkmaar en Almere. De medewerkers zijn van mening dat voor zowel slachtoffer als huisdier het beter is als slachtoffers van huiselijk geweld samen met hun huisdier opgevangen kunnen worden. Daarmee zet het project een grote stap vooruit. "En dit is ook uiteindelijk het doel dat het IFAW voor ogen heeft: gezamenlijke opvang", stelt Rianne. De samenwerking met het Oranje Huis wordt ondersteund door de gemeente Amsterdam. "Het mooie aan dit project is dat we zowel maatschappelijk bezig zijn, als met dierenwelzijn. We werken niet alleen met dieren maar ook met hun eigenaren. Doordat je de dieren helpt, help je ook mensen, gezinnen. Deze hulp was er nog niet eerder. Eindelijk komt er nu meer aandacht voor dierenmishandeling bij huiselijk geweld." Ook uit de hoek van de politie komt steeds meer aandacht voor dit vraagstuk. Rianne heeft het afgelopen jaar gastlessen gegeven op de politieacademie.

Steun van Fondsen

Dankzij de steun van de [Adessium Foundation](#) heeft het project afgelopen jaar een tweede medewerker kunnen aannemen op het project (zie Jaarrekening, toelichting 2.6.1c Baten van andere organisaties zonder winststreven, *Werkelijke kosten 2016/2017 €10,000*). De steun van Stichting Het Waardige Dier zorgt voor de dekking van de dierenartskosten bij de noodopvang van de dieren (zie Jaarrekening, toelichting 2.6.1c Baten van andere organisaties zonder winststreven, *Werkelijke kosten 2016/2017 €9,666*). "Verder hebben we veel te danken aan ons netwerk. Zo helpt de gemeente Zwolle bijvoorbeeld met de crisisopvang in de avonden en weekenden en betalen voor de kosten van de opvang van de dieren de eerste 48 uur. We zijn op dit moment in gesprek met de gemeente Den Haag voor zo'n zelfde constructie.

Hoe ziet de toekomst eruit? Onze focus ligt bij de opvang van huisdieren uit huiselijk geweld situaties. In de toekomst zouden we graag zien dat meer opvanglocaties hun deur openen voor huisdieren. Uit ervaring weten we nu dat het voor de slachtoffers een ongelooflijke steun is als zij hun huisdier bij zich kunnen houden.

Daarnaast werken we er hard aan om vanuit de overheid en de gemeenten meer draagvlak te creëren voor ons project Blijf van mijn Dier.

Bijdragen aan gelieerde organisaties van Stichting IFAW aan International Fund for Animal Welfare Inc./Fonds international pour la protection des animaux inc. Canada

Zie Jaarrekening, toelichting 2.6.9 Bestedingen toegerekend aan kernactiviteiten IFAW, Bijdrage aan gelieerde organisaties internationale programma's, Werkelijke kosten Huisdieren, 2016/2017 €86,568

Verbetering leefomstandigheden honden in inheemse gemeenschappen noordelijk Canada

Het Northern Dogs Project van het IFAW in samenwerking met inheemse gemeenschappen in het noorden van Canada wordt als een baanbrekend initiatief beschouwd. We assisteren daar bij het opzetten van diervriendelijke beheerprogramma's die honden en hondenpopulaties ten goede komen en waarvan ook die gemeenschappen de vruchten van plukken. Al sinds 2002 biedt het IFAW praktische hulp en veterinaire zorg (sterilisaties, castraties, vaccinaties en medische behandelingen) aan inheemse gemeenschappen in het koude noorden van Canada, waaronder die van James Bay Cree in het noorden van Quebec. Met de projecten die wij in die gemeenschappen uitvoeren, sluiten we zoveel mogelijk aan bij hun cultuur en stemmen we onze programma's af op de manier waarop de mensen en hun honden daar samenleven.

Met het Northern Dogs Project willen we bereiken dat honden in de inheemse gemeenschappen van noordelijk Canada op verantwoorde wijze door hun baasjes worden beheerd en verzorgd. Hiertoe inventariseert het IFAW voortdurend in nauw overleg met die gemeenschappen aan welke vaardigheden, kennis en capaciteit behoefte is. De projectdoelstellingen voor het achterliggende boekjaar waren: één maal per jaar medische zorg en voorlichting bieden via een kliniek, herhuisvesting van ongewenste honden, verbetering van de opvang voor honden binnen de gemeenschap en ontwikkeling van een op de lokale cultuur afgestemd lesprogramma voor basisscholieren.

Afgeronde en lopende acties:

Elk jaar trekt een team dierenartsen en dierverpleegkundigen van het IFAW met een mobiele dierenkliniek naar de afgelegen gemeenschappen van James Bay. De bewoners waarderen dit zeer, want dierenartsen zijn daar niet, dus is men volledig van ons afhankelijk.

In boekjaar 2017:

- werden in twee weken tijd in drie Cree-gemeenschappen 302 dieren behandeld in onze mobiele kliniek
- werden 126 honden gecastreerd of gesteriliseerd
- werden 176 dieren gevaccineerd, en 43% van die dieren waren eerder ook al door het IFAW gecastreerd of gesteriliseerd. Dat is een mooi teken, want daaruit blijkt dat men onze veterinaire zorg waardeert en dat men inziet dat het belangrijk is om dieren te blijven vaccineren.
- rukte het IFAW nog eens 26 keer apart uit na een verzoek om hulp op een afgelegen locatie.

De gemeenschappen daar roepen de hulp van het IFAW in voor de herhuisvesting van ongewenste honden, om te voorkomen dat ze zonder pardon worden geruimd (wat vaak het lot is van honden waarvan de eigenaar zich niet binnen 24 uur meldt).

- In het achterliggende boekjaar hebben het IFAW en haar partners voor 89 honden en 4 katten een nieuw thuis gevonden. Dat is 50% minder dan het jaar ervoor, wat erop wijst dat baasjes zorgvuldiger met hun dieren omgaan en dat het preventief populatiebeheer zijn vruchten afwerpt.

In de afgelopen twee jaren hebben vrijwilligers hondenhokken gemaakt die via het Northern Dogs-project zijn gedistribueerd aan gemeenschappen waar honden anders de winter buiten hadden moeten doorbrengen. Deze hokken zijn voor veel honden hier de enige vorm van beschutting tegen de kou, en uit de reacties van de mensen blijkt dat er goed gebruik van wordt gemaakt en dat men onze actie zeer waardeert. In boekjaar 2017 hebben middelbare scholieren op verzoek van het IFAW voor hondenbezitters in een van de Cree-gemeenschappen 35 stevige hondenhokken van multiplex gebouwd, met asfaltshingles als dakbedekking, met schuim geïsoleerde wanden en deurflappen om de wind buiten te houden.

Het IFAW heeft in het verleden al her en der ondersteuning gegeven aan voorlichting over de verzorging van dieren binnen de inheemse gemeenschappen van noordelijk Canada. Dit jaar hebben we een speciaal hiervoor ontwikkeld lesprogramma uitgevoerd, als aanzet naar een meer systematische aanpak die de basis moet gaan leggen voor een verantwoorde omgang met dieren door de nu opgroeiende generatie.

- Het lespakket *Living in a Good Way with Dogs* van het IFAW is door en voor deze gemeenschappen ontwikkeld. Zo werd in het pakket optimaal rekening gehouden met het unieke erfgoed, de cultuur en de toekomstmogelijkheden van deze bevolking.
- Het programma bestaat uit een overzicht en zes onderdelen. Elk onderdeel wordt geleverd met een docentenhandleiding, een activiteitenboekje, posters en geluidopnamen.

We gaan door met het bieden van hulp waar die gevraagd wordt, onder andere via mobiele dierenklinieken, het regelen van herhuisvesting en het beschikbaar stellen van hondenhokken. Voor de langere termijn wil het IFAW de aanpak en de methoden die elders zeer effectief zijn gebleken, gaan toesnijden op de inheemse gemeenschappen van noordelijk Canada en de nieuw ontwikkelde lesprogramma's naar alle inheemse gemeenschappen in heel Canada gaan uitbreiden.

1.2.3 Bescherming diersoorten en hun leefgebied

Strategische aanpak IFAW

Bedreiging: Verlies, versnippering en achteruitgang van leefgebieden

Bevolkingsopbouw en -groei, druk van ontwikkelingsprojecten, tekortschietend grondbeheer, gebieden die door verschillende gebruikers worden opgeëist en/of gebrekkige voorschriften voor landgebruik: al deze factoren zorgen ervoor dat er voor wilde dieren steeds minder ruimte en voedsel over blijft. Dat leidt tot steeds meer confrontaties in gebieden waar mensen en dieren van dezelfde ruimte en dezelfde voedselbronnen gebruik maken. De gevolgen van de klimaatverandering zullen de druk op bestaansmiddelen die voor mensen én dieren van levensbelang zijn, alleen maar doen toenemen.

Met het Landschapsbeschermingsproject willen we dieren en de gebieden waar ze thuishoren, beschermen. We hanteren daarbij een integrale langetermijnaanpak met meerdere programma's in gebieden waar we hebben vastgesteld dat een of meer sleutelsoorten kwetsbaar is of met uitsterven bedreigd wordt, en zonder ingrijpen van de mens daar niet zou overleven. Het IFAW heeft aan de belangrijkste landschappen in oostelijk en zuidelijk Afrika en in Zuid-Azië prioriteit toegekend op basis van de ernst van der bedreiging, de leefbaarheid van het gebied, en onze mogelijkheden om positieve veranderingen te bewerkstelligen.

Tot onze directe interventies behoren het redden, rehabiliteren en weer uitzetten van dieren, het overbrengen van weesdieren of gewonde dieren naar een gebied waarin ze kunnen gedijen, en het herintroduceren van soorten met het oog op bescherming of herstel van de populatie. Tot de indirecte interventies behoren acties tegen stropers en handelaars, en projecten voor beleids- en gemeenschapsontwikkeling die door de mens veroorzaakte bedreigingen moeten verlichten. In veel gevallen bestrijken deze landschappen meerdere landen, wat nieuwe uitdagingen en kansen voor ons oplevert. De belangrijkste pijlers onder de geslaagde interventies van het IFAW in deze landschappen zijn een gedegen wetenschappelijke basis, effectieve aanwezigheid in het gebied, en hechte relaties met de lokale gemeenschappen, de partnerorganisaties en de nationale overheid.

Activiteiten boekjaar 2016/2017

Zie Jaarrekening, toelichting 2.6.9 Bestedingen toegerekend aan kernactiviteiten IFAW, Bescherming Leefgebieden, Werkelijke kosten 2016/2017 €8,940

1.2.4 Bescherming zeezoogdieren

Strategische aanpak IFAW

Bedreiging: Ontoereikende bescherming voor zeezoogdieren en hun zeeën tegen menselijke activiteiten

Onze oceanen en de diersoorten die erin leven worden door meer gevaren bedreigd dan ooit tevoren. Het IFAW zet zich op verschillende manieren in voor de instandhouding en bescherming van zeediersoorten en voor de wateren waarin zij leven: we voorkomen botsingen met schepen en verstrikkingen in visnetten, reduceren geluidsoverlast onder water, beschermen trekroutes en leefgebieden, vragen aandacht voor de gevaren die de illegale handel in zeezoogdieren vormt, en strijden voor de instandhouding van het wereldwijd verbod op de walvisjacht.

Dankzij de internationale structuur van het IFAW; de positieve, pragmatische aanpak; de lang gevestigde samenwerking met beleidsmakers bij overheid en bedrijfsleven, op universiteiten en maatschappelijke organisaties, en een gedegen reputatie bij instellingen als de International Maritime Organization (IMO), de Conventie inzake de Internationale Handel in Bedreigde Uitheemse Dieren en Planten (CITES), de Conventie inzake de Bescherming van Trekkende Wilde Diersoorten (CMS), en de Internationale Walvisvaartcommissie (IWC), onderscheiden wij ons van andere organisaties die zich voor de bescherming van de zeeën inzetten. We blijven onze unieke wetenschappelijke kennis inzetten om samenwerkingsverbanden aan te gaan met andere partners om praktische oplossingen te ontwikkelen ter voorkoming van botsingen met schepen, verstrikking in visnetten, geluidsoverlast onder water, en andere, vaak per regio verschillende gevaren die zeedieren en zeeën over de hele wereld bedreigen. De strategie van het IFAW voor het bestrijden en uiteindelijk elimineren van de commerciële walvisjacht is vooral gericht op het veranderen van attitudes in IJsland, Japan en Noorwegen en op het promoten van andere bronnen van inkomsten zoals verantwoorde vormen van walvistoerisme.

Activiteiten boekjaar 2016/2017

Zie Jaarrekening, toelichting 2.6.9 Bestedingen toegerekend aan kernactiviteiten IFAW, Bescherming van zeeën en oceanen, Werkelijke kosten 2016/2017 €107,867

Ocean Noise- Een oorverdovend groot probleem

Arien van der Heijden

Directeur Stichting IFAW

Van oudsher was de oceaan een stille, serene en veilige leefomgeving voor dieren. Sinds de gigantische toename van scheepvaart, seismische technologieën om de zeebodem in kaart te brengen en het gebruik van sonar is de stilte onderwater veranderd in een kakofonie van ontwrichtend en zelfs dodelijk geluid. Het IFAW werkt aan het terugdringen van deze Ocean Noise.

Ocean Noise is een ware marteling voor zeezoogdieren als walvissen en dolfijnen die voor een groot deel afhankelijk zijn van hun gehoor en hun gezang. Het geluid achtervolgt ze over honderden kilometers en is funest voor hun vermogen om te navigeren, voedsel of een partner te vinden en natuurlijke vijanden op te merken. Ocean Noise wordt ook wel genoemd als oorzaak voor de massale strandingen van walvissen en dolfijnen. Ook zorgt de continue geluidsbelasting voor inwendige bloedingen of ander ernstig letsel bij zeedieren.

Sonic Sea

Om dit onzichtbare probleem duidelijk in beeld te krijgen, heeft het IFAW vorig jaar de documentaire 'Sonic Sea' gepresenteerd. Met hulp van vooraanstaande wetenschappers maakt deze film op schokkende wijze duidelijk hoe sterk geluidsoverlast in de wereldzeeën de laatste decennia is toegenomen, en hoe groot de impact is op het vermogen van walvissen om te communiceren en te kunnen overleven. Op 21 september 2016 organiseerde IFAW Nederland een exclusieve voorpremière voor haar donateurs. Het was een verhelderende avond voor de velen die onbekend waren met het drama dat zich voor veel dieren onder de zeespiegel afspeelt.

Actie – Impact - Resultaat

Campagne Ocean Noise

De exclusieve voorpremière van de film was de aftrap voor een campagne rond Ocean Noise waarmee IFAW Nederland het komende jaar verder gaat. De Nederlandse overheid heeft Ocean Noise als prioriteit genoemd op een grote internationale Oceaanconferentie in juni 2017. Met die Nederlandse prioriteit wil het IFAW aan de slag.

1.2.5 Noodhulp

Strategische aanpak IFAW

Noodhulp bij rampen

Bedreiging: Ook dieren hebben te lijden van natuurrampen en door de mens veroorzaakte calamiteiten, maar toch wordt er zelden rekening met ze gehouden in calamiteitenplanningen en bij het plannen van zoek- en reddingsacties.

Het IFAW wil dit gevaar verminderen door:

- Altijd klaar te staan als zich ergens in de wereld een ramp voordoet.
- Samen te werken met belanghebbenden op lokaal, nationaal en regionaal regeeringsniveau, met NGO's, en intergouvernementele instanties en ervoor te pleiten rekening te houden met dieren in calamiteitenplanningen en bij het plannen van zoek- en reddingsacties.
- Het opzetten van netwerken van professionele reddingswerkers op plaatsen waar zich regelmatig rampen voordoen, onder meer via het ontwikkelen van Noodhulpnetwerken. We bouwen lokaal capaciteit op om optimaal op rampen voorbereid te zijn via trainingen, de levering van uitrusting en het opzetten van netwerken.

Reddingsacties voor wilde dieren

Bedreigingen: Stroperij, illegale handel, conflicten tussen mens en dier en verlies van leefgebieden: vier factoren waarvoor de mens verantwoordelijk is, zijn de voornaamste motieven voor het werk van het reddingsteam dat zich inzet voor wilde dieren. Ook een uitbraak van een epidemie bij dieren en andere natuurlijke bedreigingen kunnen het noodzakelijk maken dat dieren gered moeten worden, om uiteindelijk weer in een veilig gebied te kunnen worden uitgezet.

Het IFAW onderneemt hiertegen de volgende acties:

- Nadat we dieren hebben gered en gerehabiliteerd, laten we ze vrij in een beschermd leefgebied, waarbij we rekening houden met de behoeften van de omliggende gemeenschappen. We doen dit werk zowel zelfstandig als in samenwerking met andere organisaties over de hele wereld.
- We stimuleren het gebruik van 'best practices' om het welzijn te waarborgen van dieren die niet kunnen worden uitgezet en de rest van hun leven in een beveiligd toevluchtsoord moeten doorbrengen.
- We integreren een wetenschappelijke aanpak in onze reddingsprojecten en –acties om het welzijn en de overlevingskansen van individuele dieren te verbeteren en om bij het beheer en de bescherming van diverse diersoorten te kunnen adviseren.
- We hanteren bij grote projecten een uitgebreid programma om dieren na hun vrijlating te volgen. Zo leggen we niet alleen vast dat de dieren het hebben overleefd, maar dat ze ook met succes in een wilde populatie zijn geïntegreerd. Zo kunnen we de impact van ons programma effectief meten.
- We staan constant klaar om in actie te komen na een melding dat er bij Cape Cod of elders in de wereld dolfijnen, walvissen, bruinvissen of zeehonden zijn gestrand.
- We werken strategisch samen met andere partijen ter bevordering van wetenschappelijk onderzoek op het gebied van rehabilitatie van wilde dieren en het redden en verzorgen van zeezoogdieren. We gebruiken onderzoeksgegevens om de 'best practices' en protocollen te ontwikkelen die wereldwijd gebruikt kunnen

worden om het welzijn van dieren te verbeteren en de overlevingskansen van geredde dieren na hun uitzetting te vergroten.

Activiteiten boekjaar 2016/2017

Zie Jaarrekening, toelichting 2.6.9 Bestedingen toegerekend aan kernactiviteiten IFAW, Noodhulp, Werkelijke kosten 2016/2017 €743,594

Werken aan het imago van de wolf

Arien van der Heijden

Directeur Stichting IFAW

Lespakket IFAW en IVN bereikt honderden scholieren

De wolf is terug in Nederland. Dit jaar zijn weer enkele meldingen geweest en niet ver over de grens met Duitsland leven al roedels. Het IFAW heet hem welkom en wil een beter imago voor dit prachtige dier.

Het IFAW is lid van de organisatie Wolven in Nederland, waar onder meer ARK, Natuurmonumenten en IVN lid van zijn. Doel van deze organisatie is om draagvlak te creëren voor de wolf in Nederland. “We denken samen met hen na over oplossingen om schapen veilig te houden en mens-dier conflicten te voorkomen”, legt Arien van der Heijden, directeur van IFAW Nederland uit. Het IFAW geeft daarom steun aan maatregelen die moeten voorkomen dat schapen en ander vee worden aangevallen door wolven. In samenwerking met onze IFAW collega’s in Duitsland en ARK bezochten we schapenhouders en organiseerden een workshop hoe om te gaan met de terugkeer van de wolf.

Actie – Impact - Resultaat

Lespakket

De afgelopen twee jaar heeft het IFAW samen met IVN een lespakket ontwikkeld voor basisscholen en jongeren die wonen in de vijf provincies die aan Duitsland grenzen en waar de wolf het eerst zal verschijnen. “De wolf heeft een hele slechte reputatie, kijk maar naar de sprookjes die we allemaal kennen”, legt Van der Heijden uit. “Met ons lespakket willen we dat weerleggen. Er bestaat veel angst voor de wolf, terwijl het eigenlijk een heel schuw dier is.” Met het lespakket zijn het afgelopen jaar honderden jongeren bereikt in de grensprovincies.

“Dat de wolf komt weten we nu wel zeker”, aldus de IFAW-directeur. “Nu gaat het nog om individuele dieren, maar we verwachten uiteindelijk dat ook roedels ons land zullen binnenkomen. Ook het komend jaar zal IFAW zich daarom blijven inzetten voor het imago van de wolf.”

External grant from Stichting IFAW to Stichting SOS Dolfijn

Stichting IFAW contributed in the operational expenses of SOS Dolfijn and to the rescue, rehabilitation and animal care in Fiscal year 2017 (*see Financial Statements, note 2.6.9 Contribution to causes allocated to the strategic program areas of IFAW, External Grant, Animal Rescue, Realisation 2016/2017 €152,000*).

Stichting IFAW heeft bijgedragen aan de operationele kosten van Stichting SOS Dolfijn voor de redding, rehabilitatie en dierzorg in Financieel jaar 2017.

Zie Jaarrekening, toelichting 2.6.9 Bestedingen toegerekend aan kernactiviteiten IFAW, Noodhulp, Werkelijke kosten 2016/2017 €152,00.

IFAW helpt SOS Dolfijn met doorstart

Arien van der Heijden

Eligius Everaarts

Directeur Stichting IFAW

Directeur Stichting SOS Dolfijn

Het lijkt goed te gaan met de bruinvis in de Noordzee. Vergeleken met dertig jaar geleden zijn steeds meer van deze kleine zeezoogdieren te zien langs onze kust. De toename van de bruinvis in de zuidelijke Noordzee wordt echter

veroorzaakt door een populatieverschuiving. Sinds eind vorige eeuw komen er veel minder bruinvissen voor in de noordelijke Noordzee. Door onder anderen voedselgebrek (overbevissing) zijn de bruinvissen uit noordelijke wateren op zoek gegaan naar andere gebieden en zo weer meer in het Nederlandse gedeelte van de Noordzee terecht gekomen. Dat betekent dat er helaas ook vaker bruinvissen aanspoelen op onze stranden. Dé organisatie die hulp biedt aan dieren die in nood op de kust terechtkomen is SOS Dolfijn, het expertise- en opvangcentrum voor gestrande walvisachtigen in de Noordzee. Sinds 1 januari 2017 is ze op zoek naar een nieuw onderkomen om bruinvissen en andere walvisachtigen op te vangen. Met de financiële ondersteuning van het IFAW kan de stichting tijdens deze zoektocht haar werk gewoon voortzetten.

Want naast opvang van zeezoogdieren doet SOS Dolfijn veel meer, vertelt Eligius Everaarts, directeur van de stichting. “We staan nog steeds dag en nacht klaar om alle meldingen van dieren in nood te behandelen en om in actie te komen. En educatie is een belangrijk speerpunt van SOS Dolfijn. We willen mensen laten zien wat er aan de hand is in de natuur, en welke problemen walvisachtigen tegenkomen.” Zo is SOS Dolfijn medio 2016 van start gegaan met Het Reizende Walvisziekenhuis: een educatieve voorstelling waarmee het team van SOS Dolfijn langs scholen en evenementen trekt om kinderen en volwassenen meer te leren over de Noordzee en de walvisachtigen die er leven. Daarnaast werkt de stichting samen met nationale en internationale onderzoeksgroepen om meer kennis op te doen over de bruinvis. Zo zijn er de afgelopen jaren samenwerkingsverbanden opgebouwd met verschillende Nederlandse universiteiten en het Institute for Terrestrial and Aquatic Wildlife Research in Büsum, Duitsland. “Samen met onderzoekers kijken we bijvoorbeeld welke ziektemakers er zijn voor walvisachtigen en wat de dieren allemaal kunnen horen onder water.” Ook is SOS Dolfijn een coördinatiecentrum van meldingen van walvisachtigen. “Als er bijvoorbeeld een groep grienden wordt gespot voor onze kust, gaan wij die observeren. Bij dieren die dreigen te stranden kunnen preventieve maatregelen van groot belang zijn. We geven daarnaast ook trainingen aan de kust, wat te doen als je een gewonde bruinvis vindt.”

Terug naar de natuur

De afgelopen jaren heeft de stichting vele tientallen bruinvissen geholpen. Daarvan is de helft weer gerehabiliteerd in de natuur. “Voor walvisachtigen is dat een zeer hoog percentage”, stelt Everaarts. “Onze doelstelling is om zo best mogelijke zorg te bieden en als je eraan begint ze beter te maken en te rehabiliteren. Maar een dier dat aanspoelt heeft per definitie al problemen, dus dat lukt niet altijd.”

Voor goede opvang wil de stichting dan ook zo snel mogelijk een nieuwe locatie realiseren. Tot dit jaar kon ze de faciliteiten gebruiken van het Dolfinarium, maar die constructie bleek niet meer houdbaar. Everaarts: “Iedereen zag ons al onderdeel van het Dolfinarium. Onze doelstelling is natuurbescherming door middel van hulp aan dieren. Dat is een andere doelstelling dan het Dolfinarium. Daarom werkte het niet meer.”

Steun in de rug

Omdat er overal in Europa wel opvangcentra zijn voor zeehonden, maar niet voor kleine walvisachtigen krijgt SOS Dolfijn ook hulpvragen uit buurlanden Duitsland en België. De opvang moet dan ook snel worden gerealiseerd. “De financiële ondersteuning van het IFAW is echt een enorme steun in de rug. Daarmee hebben we ons werk kunnen voortzetten en kunnen we op zoek naar een nieuwe locatie. We hebben de intentie het te laten doorgroeien naar een intensieve samenwerking. We hebben natuurlijk een overlap met een deel van het werk van het IFAW. Zoals met het door het IFAW opgezette Marine Mammal Center in Cape Cod. Het is fantastisch wat ze daar doen. We kunnen veel van elkaar leren, bijvoorbeeld over reddingsprotocollen, werkwijzen, ziektekiemen en herstelprocessen bij zieke of gewonde dieren. Het is voor ons belangrijk dat het IFAW ons werk ondersteunt. We hebben dezelfde doelen: dierenwelzijn bevorderen en het redden, rehabiliteren en uitzetten van dieren.”

1.2.6 Educatie

Strategische aanpak IFAW

Bedreiging: Onvoldoende positieve houding en gedrag ten opzichte van dierenwelzijn

Het voorlichtingsmateriaal van het IFAW is zorgvuldig toegesneden op de behoeften en het gewenste gedrag van specifieke doelgroepen. Officiële leerplannen voor scholen, digitale mediacampagnes of lokaal geboden voorlichting – met deze methoden worden jongeren en de gemeenschappen waartoe ze behoren, toegerust om in actie te komen voor dieren in meer dan 24 landen.

Onderdelen van de strategie zijn:

- ondersteuning van IFAW's holistische, over meerdere programma's uitgevoerde projecten in de hoofdregio's door het ontwikkelen van voorlichtings- en welzijnsprojecten, die de beste kans op directe en meetbare resultaten maken.
- versterking van de achterban van leerkrachten waarmee we in de achterliggende 20 jaar via regionale projecten wereldwijd met Animal Action Education (AAE) een band hebben opgebouwd. Zo willen we waarborgen dat docenten en strategische partners zich bewust zijn van het bestaan van de IFAW AAE-bibliotheek en daar ook toegang toe hebben. Deze bibliotheek bevat voor de betreffende regio relevant lesmateriaal, waarmee onderwerpen op het gebied van dierenwelzijn en natuurbescherming eenvoudig in het leerplan van de school kunnen worden geïntegreerd.

Activiteiten boekjaar 2016/2017

Zie Jaarrekening, toelichting 2.6.9 Bestedingen toegerekend aan kernactiviteiten IFAW, Educatie, Werkelijke kosten 2016/2017 €36,561

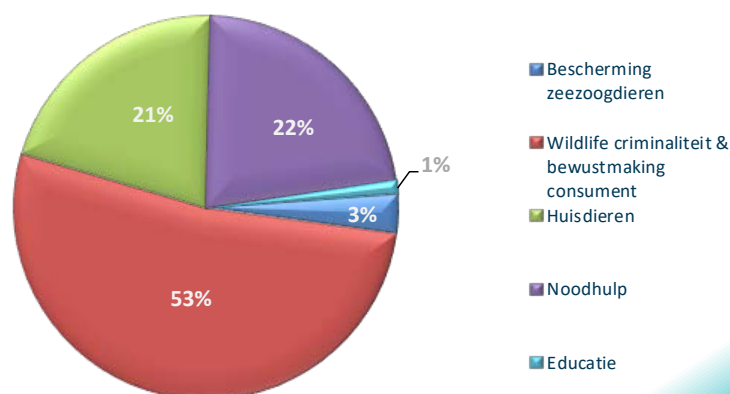
1.3 SAMENVATTEND FINANCIËEL OVERZICHT

Boekjaar afgesloten op 30 juni 2017

	Werkelijk 2016/2017 € 000's	Begroot 2016/2017 € 000's	Werkelijk 2015/2016 € 000's	Begroot 2017/2018 € 000's
Totaal inkomsten	5,756	5,574	5,674	5,382
Besteed aan doelstellingen	3,327	3,641	3,373	3,713
Besteed aan fondsenwerving	735	1,063	970	919
Besteed aan beheer en administratie	621	659	584	676
Totaal uitgaven	4,683	5,363	4,927	5,308
Kengetallen				
Besteed aan doelstellingen/totaal	57.8%	65.3%	59.4%	69.0%
Besteed aan fondsenwerving/totaal	12.8%	19.1%	17.1%	17.1%
Besteed aan fondsenwerving/inkomsten uit fondsenwerving	14.2%	20.4%	17.9%	17.5%
Besteed aan doelstellingen/totaal uitgaven	71.0%	67.9%	68.5%	69.9%
Besteed aan fondsenwerving/totaal	15.7%	19.8%	19.7%	17.3%
Besteed aan kosten beheer en administratie/totaal uitgaven	13.3%	12.3%	11.8%	12.7%
Gemiddeld aantal werknemers op full-time basis	11.3		11.1	

Ook in boekjaar 2017 nam Stichting IFAW actief en via financiële ondersteuning deel aan projecten en campagnes die de verbetering van het welzijn van dieren en de instandhouding van hun leefgebieden ten doel hebben. Op het gebied van financieel beheer kan gemeld worden, dat de Organisatie haar programmadoelen heeft verwezenlijkt binnen een financieel gezond klimaat. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de uitgaven per programmegebied (zie toelichting bij de Jaarrekening, punt 2.6.9)

Bestedingen aan Kernactiviteiten IFAW 2016/2017

Het boekjaar werd met een batig saldo van €1,2 miljoen afgesloten.

Over boekjaar 2017 werd door de Organisatie €5,7 miljoen, exclusief het netto beleggingsresultaat, aan inkomsten uit fondsenwerving verantwoord.

Deze inkomsten (zie toelichting bij de Jaarrekening, 2.6.1 t/m 2.6.4) werden uit diverse bronnen gegenereerd, zoals hieronder aangegeven.

INKOMSTEN 2016/2017	Werkelijk 2016/2017	Werkelijk 2016/2017	Begroot 2016/2017
	€	%	€
Giften mailingacties voorlichting en educatie	4,147,369	70%	4,495,382
Nalatenschappen	1,019,000	17%	707,340
Subsidie overheid - Ministerie van Buitenlandse Zaken - IUCN	362,878	6%	288,288
Baten van andere organisaties zonder winststreven	32,885	1%	-
Giften in natura	88,864	1%	-
Rente en baten uit beleggingen	196,095	3%	63,665
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	90,731	2%	83,177
Baten van loterijorganisaties	14,674	0%	-
	5,952,496	100%	5,637,852

Het merendeel van de inkomsten komt binnen als reactie op oproepen in onze periodieke nieuwsbrieven. In deze nieuwsbrieven en andere uitingen informeren wij onze donateurs en potentiële donateurs over de doelstellingen en de resultaten van het werk van het IFAW. We bieden de lezer ook altijd de gelegenheid om direct iets te doen voor dieren en stellen hen in de gelegenheid een bijdrage over te maken middels de bijgesloten acceptgirokaart. De inkomsten uit educatieve mailings namen in boekjaar 2017 ten opzichte van boekjaar 2016 af. Deze afname is voornamelijk te herleiden tot een daling in de giften van vaste maandelijkse donateurs. De gedaalde inkomsten uit direct marketing was voorzien, omdat we in boekjaar 2017 verwachtten minder donateurs te hebben in vergelijking met 2016. Deze daling werd echter gecompenseerd door de stijging in fondsen/subsidies die Stichting IFAW van de overheid en andere organisaties zonder winstoogmerk mocht ontvangen ter financiering van specifieke projecten.

Het IFAW is verplicht om de geormerkte fondsen ter ondersteuning van specifieke programma's aan te wenden. In boekjaar 2017 ontving Stichting IFAW een subsidiebijdrage van €363.000 (€76.000 in boekjaar 2016) om door te gaan met de strijd tegen wildlifecriminaliteit in landen in de Hoorn van Afrika gedurende de periode van 1 juli 2016 tot en met 30 juni 2017. In boekjaar 2016 ontving het IFAW eerder een subsidie van IUCN, National Committee of The Netherlands. Het programma 'Wildlife Crime Programme Law Enforcement Component' wordt gefinancierd door het Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken (zie jaarrekening, toelichting 2.6.1b).

In februari 2017 gingen Stichting Adessium, kantoor houdende in Rotterdam, en Stichting IFAW voor de duur van drie jaar een samenwerking aan in het kader van IFAW's Nederlands project Blijf van mijn Dier. Voor dit project, dat opvang biedt aan huisdieren die komen uit een huiselijk geweld situatie, werd door Stichting Adessium in boekjaar 2017 een subsidiebijdrage van €50.000 toegekend.

In mei 2017 kreeg Stichting IFAW een aanvullende subsidiebijdrage van Stichting Adessium van totaal €280.000 ter financiering van een tweejarproject ter ondersteuning van IFAW's internationale strijd tegen wildlifecriminaliteit via internet in Europa en Rusland (Zie Jaarrekening, toelichting 2.6.1c).

In de nieuwe Richtlijn 650 'Fondsenwervende instellingen' die door de Raad voor de jaarverslaggeving is gepubliceerd, dient de Organisatie bij de waardering van nalatenschappen rekening te houden met eventuele rechten van vruchtgebruik waarbij de waarde tot uitdrukking moet worden gebracht in de jaarrekening. Het toepassen van de nieuwe Richtlijn 650 is verplicht voor boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2017. Stichting IFAW heeft besloten de nieuwe Richtlijn 650 eerder toe te passen, waarbij de waardering van nalatenschappen met rechten van vruchtgebruik met ingang van 1 juli 2017 in de jaarrekening worden verwerkt. De waarde van de betreffende nalatenschappen met rechten van vruchtgebruik zijn verwerkt in de vorderingen en overlopende activa (*Zie jaarrekening, toelichting 2.5.2*).

De bestemmingsreserve stelt Stichting IFAW in staat om in financiële vaste activa te beleggen, die in overeenstemming met het beleggingsstatuut van het IFAW door 'Quilter Cheviot' worden beheerd. Het doel van het beleggingsfonds is te fungeren als financieringsbron van de strategische langetermijndoelstellingen van Stichting IFAW en te zorgen voor financiële stabiliteit. Het positieve netto beleggingsresultaat van €196.000 is voornamelijk toe te schrijven aan ongerealiseerde herwaarderingen van aandelen en overige beleggingen per 30 juni 2017.

De totale uitgaven in 2017 bleven beperkt tot €4,7 miljoen, €680.000 lager dan begroot (2016: €4,9 miljoen). De kosten van eigen fondsenwerving bedroegen €328.000 minder dan begroot en waren €234.000,- lager dan in het boekjaar ervoor, wat resulteerde in een lagere dan begrote verhouding 'bested aan fondsenwerving/inkomsten uit fondsenwerving' (14,2% t.o.v. 20,4%). Aan het eind van boekjaar 2016 werd het strategisch besluit genomen om minder te investeren in de werving van nieuwe donateurs in boekjaar 2017. Om die reden werd minder besteed aan mailingacties.

De totale bijdragen aan doelstellingen bedroegen €315.000 minder dan begroot, wat kan worden verklaard uit IFAW's lagere bijdrage aan gelieerde organisaties voor programma's en donaties, €286.000,- in boekjaar 2017 ten opzichte van de begrote €450.000,- (*Zie Jaarrekening, toelichting 2.6.5a*). Het IFAW besteedde ook €182.000 minder dan begroot aan publieksvoorlichting en educatie.

Verwachtingen voor boekjaar 2018:

De Organisatie wist ook in 2017 financieel gezond te blijven. De economische groei in Nederland was weliswaar bescheiden, maar niettemin bemoedigend.

De Organisatie blijft zich inspannen voor het aantrekken van subsidies ter ondersteuning van specifieke programma-activiteiten in boekjaar 2018 ter compensatie voor de lagere inkomsten afkomstig van donateurs en heeft besloten om de begrote inkomsten in het boekjaar 2018 iets te verlagen. Zoals uit het budget over 2018 blijkt heeft Stichting IFAW het budget voor directe fondsenwerving verhoogd met het doel meer inkomsten uit giften afkomstig van vaste maandelijks donateurs te genereren.

In april 2017 sloot Stichting AAP, Animal Advocacy and Protection, gevestigd en kantoorhoudende in Almere, met Stichting IFAW een strategische samenwerkingsovereenkomst voor het opzetten van een programma dat de naam 'Born to be wild' draagt. De globale doelstelling van het programma is de duurzame bescherming van berberapen in gevangenschap en in het wild. Stichting AAP en Stichting IFAW hebben overleg gevoerd over een door het IFAW te leveren strategische bijdrage en verplichtingen ten opzichte van dit door de 'Nationale Postcode Loterij' gefinancierde programma. Stichting IFAW zal bijdragen aan de programma activiteiten en zal van Stichting AAP een deel van de loterijgelden ontvangen die in het boekjaar 2018 door de Loterij aan Stichting AAP ter beschikking worden gesteld.

De voor boekjaar 2018 door Stichting IFAW begrote uitgaven blijven op het niveau van de begroting voor 2017.

De totale uitgaven over 2018 zijn begroot op €5,3 miljoen, waarvan €3,7 miljoen aan de uitvoering van programma's. Uitgaven in het kader van publieksvoorlichting en bewustmaking (hoofdzakelijk via direct mailing) zijn begroot op ca. €2,8 miljoen. Voor financiële bijdragen aan zusterorganisaties is een bedrag van €0,2 miljoen opgenomen.

De wens van Stichting IFAW met betrekking tot het genereren van inkomsten voor specifieke projecten na het boekjaar 2018, is het streven naar aanvullende financiering voor de programma-activiteiten inzake de bescherming van diersoorten in hun leefgebied en wildlifecriminaliteit in Afrika. IFAW is zich tegelijkertijd bewust van de noodzaak om te investeren in nieuwe systemen zoals website en donateurs database beheer systeem. Naar verwachting zal IFAW in boekjaar 2019 starten met het plannen van de vermelde investeringen.

1.4 Meerjarenbegroting boekjaren 2018-2020

<i>Gecombineerde staat van baten en lasten</i>	2017/2018	2018/2019	2019/2020
	Begroot	Begroot	Begroot
	€	€	€
Baten van particulieren	5,192,383	4,899,091	4,668,291
Uitkeringen Strategische fondsen	64,929	65,421	67,290
Overige inkomsten	6,600	6,600	6,600
Baten tegenprestatie voor levering producten en/of diensten	118,523	119,626	121,495
Totaal baten	5,382,436	5,090,737	4,863,676
Kosten eigen fondsenwerving	1,238,472	1,289,106	1,320,107
Directe programma- en projectkosten			
Wildlife criminaliteit	575,058	397,085	253,090
Noodhulp	52,346	6,500	5,000
Huisdieren	80,064	80,060	80,050
Regionale projecten bewustmaking consument	28,037	28,037	28,037
<i>Totaal Directe programma- en projectkosten</i>	<i>735,505</i>	<i>511,682</i>	<i>366,177</i>
Personeelskosten			
Programma's	332,886	333,653	334,429
Voorlichting	172,957	173,359	173,762
Communicatie	62,613	62,758	62,904
Digitale marketing	54,864	54,995	55,123
Beheer en administratie	55,907	56,034	56,164
EU Financial Service Center	139,292	139,618	139,943
<i>Totaal Personeelskosten</i>	<i>818,518</i>	<i>820,417</i>	<i>822,325</i>
Overige operationele kosten			
Voorlichting	18,692	42,523	27,570
Communicatie	40,555	40,541	40,541
Digitale marketing	60,935	62,150	62,150
Beheer en administratie	134,070	127,539	127,539
Juridische afdeling	9,342	9,344	9,344
Informatietechnologie	11,215	11,215	11,215
Financiën (administratie & verzekeringen)	104,238	100,021	102,274
Afschrijvingskosten	40,385	40,123	37,561
<i>Totaal overige operationele kosten</i>	<i>419,432</i>	<i>433,457</i>	<i>418,193</i>
Bijdragen aan gelieerde organisaties	186,916	186,916	186,916
Gedeelde institutionele kosten	1,909,185	1,962,617	1,982,243
Operationele kosten	5,308,027	5,204,194	5,095,961
Saldo voor financiële baten en lasten	74,408	(113,457)	(232,285)
Rente vastrentende waarden en dividend aandelen	10,676	11,593	11,709
Koersresultaat omrekening vreemde valuta's	96,078	97,038	98,009
Mutaties Strategische fondsen	(64,929)	(65,421)	(67,290)
Beheer en kosten beleggingen	(17,460)	(17,634)	(17,811)
Saldo financiële baten en lasten	24,364	25,577	24,618
RESULTAAT	98,773	(87,880)	(207,667)

Den Haag, 15 februari 2018

Margaret Kennedy
Voorzitter Audit and Risk Management Committee

2. Jaarrekening

2.1 Balans per 30 juni 2017

(Voor resultaatbestemming)

		2017		2016	
	Toel.	€	€	€	€
				Aangepast	
ACTIVA					
Materiële vaste activa					
Bedrijfsmiddelen	2.5.1		1,380,425		1,377,020
Financiële vaste activa					
Vastrentende waarden	2.5.7		230,337		323,888
Aandelen			1,195,787		965,591
Overige beleggingen			233,646		190,437
			1,659,770		1,479,916
Vorderingen en overlopende activa					
Vorderingen en vooruitbetaalde kosten	2.5.2		818,098		817,212
Te ontvangen van gelieerde organisaties	2.5.5		79,881		23,891
			897,979		841,103
Liquide middelen					
	2.5.7		3,783,133		2,772,211
			<u>7,721,307</u>		<u>6,470,250</u>
PASSIVA					
Reserves					
Continuïteitsreserve	2.5.3		3,535,750		2,699,631
Bestemmingsreserve	2.5.3		1,570,877		1,696,601
Totaal reserves			5,106,627		4,396,232
Resultaat					
Resultaat			1,269,812		710,395
			6,376,439		5,106,627
Langlopende schulden					
Hypothecaire lening	2.5.4		888,478		916,985
Kortlopende schulden					
Verschuldigd aan gelieerde organisaties	2.5.5		54,605		201,157
Crediteuren			227,674		94,070
Te betalen kosten	2.5.6		145,604		122,904
Overige schulden	2.5.4		28,507		28,507
			1,344,868		1,363,623
			<u>7,721,307</u>		<u>6,470,250</u>
De toelichting vormt een integraal onderdeel van deze jaarrekening					

2.2 Staat van baten en lasten over het boekjaar afgesloten op 30 juni 2017

		Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot
		2016/2017	2016/2017	2015/2016	2017/2018
	<i>Toel.</i>	€	€	€	€
				Aangepast	
BATEN					
Baten van particulieren	2.6.1a	5,166,369	5,202,722	5,428,527	5,257,312
Baten van subsidies van overheden	2.6.1b	362,878	288,288	76,584	-
Baten van loterijorganisaties	2.6.2	14,674	-	15,654	-
Baten van andere organisaties zonder winststreven	2.6.1c	32,885	-	6,971	
		5,576,806	5,491,010	5,527,736	5,257,312
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	2.6.4	90,731	83,177	87,615	125,123
Overige baten/Giften in natura	2.6.4a	88,864	-	59,084	-
Totaal baten		5,756,401	5,574,187	5,674,435	5,382,435
LASTEN					
Besteed aan doelstellingen	2.6.9				
Dierenwelzijnsprojecten wereldwijd	2.6.5a	306,849	450,450	855,445	186,916
Dierenwelzijnsprojecten in eigen beheer	2.6.5b	671,431	660,656	124,341	735,505
Voorlichting en educatie	2.6.6	2,348,264	2,530,191	2,393,561	2,790,397
		3,326,544	3,641,297	3,373,347	3,712,818
Werving baten					
Kosten eigen fondsenwerving	2.6.7	735,069	1,062,938	969,561	919,215
Beheer en administratie					
Kosten beheer en administratie	2.6.8	621,071	659,361	583,554	675,994
Totaal lasten		4,682,684	5,363,596	4,926,462	5,308,027
Saldo voor financiële baten en lasten		1,073,717	210,591	747,973	74,408
Saldo financiële baten en lasten	2.6.3	196,095	63,665	(37,578)	24,364
RESULTAAT		1,269,812	274,256	710,395	98,772
De toelichting vormt een integraal onderdeel van deze jaarrekening					

2.3 Kasstroomoverzicht over het boekjaar afgesloten op 30 juni 2017

	Gerealiseerd	Gerealiseerd
	2016/2017	2015/2016
	€	€
<i>Kasstroom uit operationele activiteiten</i>		
Resultaat boekjaar	1,269,812	801,785
Correcties ter afstemming saldo baten en lasten met de netto kasstroom uit operationele activiteiten		
Afschrijvingen	41,201	38,789
Mutaties in bedrijfsactiva en -passiva		
Investerings in Materiële vaste activa	(44,606)	(25,149)
Investerings in Financiële vaste activa/Vastrentende waarden	(230,196)	151,132
Investerings in Financiële vaste activa/Aandelen	93,551	38,290
Investerings in Financiële vaste activa/overige beleggingen	(43,209)	(1,522)
Toename Vorderingen en vooruitbetaalde kosten	(886)	(201,457)
Afname Kortlopende schulden/gelieerde organisaties	(202,542)	73,132
Afname Kortlopende schulden/Crediteuren, belastingen en premies	133,604	(39,068)
Toename Kortlopende schulden/ Te betalen kosten	22,699	12,650
Afname Kortlopende schulden/Overige schulden	(28,506)	(28,538)
Netto kasstroom	<u>1,010,922</u>	<u>820,044</u>
Mutatie in liquide middelen	1,010,922	820,044
Saldo liquide middelen, aanvang boekjaar	2,772,211	1,952,167
Saldo liquide middelen, einde boekjaar	<u>3,783,133</u>	<u>2,772,211</u>
De toelichting vormt een integraal onderdeel van deze jaarrekening		

2.4 Toelichting algemeen

2.4.1 Organisatie

Stichting IFAW (International Fund for Animal Welfare), hierna genoemd "Stichting" of "Stichting IFAW", is een Nederlandse stichting gevestigd te Den Haag, opgericht op 7 april 1981. Stichting IFAW staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel, Den Haag onder nummer 41096091 en is aangesloten bij een internationaal opererende groep organisaties zonder winstoogmerk die samen het International Fund for Animal Welfare ("IFAW") vormen.

Het IFAW is een mondiaal opererende organisatie zonder winstoogmerk, die zich inzet voor dieren en voor de plaatsen waar ze thuishoren. We zoeken naar oplossingen die goed zijn voor dieren, mensen en de planeet, en we komen in actie waar we het hardst nodig zijn. Onze internationale programma's zijn wetenschappelijk gefundeerd, komen voort vanuit de lokale gemeenschappen, en zijn wereldwijd toepasbaar, economisch levensvatbaar en altijd op de lange termijn gericht.

Via ons werk leggen wij de verbinding tussen dierenwelzijn en dierenbescherming: we laten zien, dat er een onlosmakelijk verband bestaat tussen gezonde soorten, populaties en leefgebieden waarin die populaties zich op natuurlijke wijze kunnen handhaven, en het welzijn van individuele dieren.

We opereren internationaal, gebruik makend van de deskundigheid en specialismen die in onze regionale en nationale vestigingen aanwezig zijn. Dankzij efficiënte internationale coördinatie zijn we in staat om onze regionale campagnes en projecten ook wereldwijd impact te geven.

Onze projecten en programma's leveren informatie op waarmee veranderingen voor dieren kunnen worden verwezenlijkt en die als input kan dienen voor beleid en maatregelen op internationaal, nationaal en lokaal niveau.

De Stichting voert programma's uit die educatief, wetenschappelijk of onderzoekend van aard zijn en zijn ontworpen om het publieke bewustzijn met betrekking tot dieren en hun behoeften te vergroten. Daarnaast financiert de Stichting specifieke eigen programma's en levert zij bijdragen aan andere organisaties op het gebied van natuurbehoud en dierenbescherming.

2.4.2 Gelieerde organisaties

De Stichting is gelieerd aan de volgende non-profitorganisaties:

- International Fund for Animal Welfare (Australië) Pty Ltd
- International Fund for Animal Welfare Inc./Fonds international pour la protection des animaux inc. (Canada)
- Fonds international pour la protection des animaux (IFAW Frankrijk)
- IFAW Internationaler Tierschutz-Fonds gGmbH (Duitsland)
- International Fund for Animal Welfare NPC (Zuid-Afrika)
- International Fund for Animal Welfare (IFAW) (Verenigd Koninkrijk)
- International Fund for Animal Welfare IFAW in Action (Verenigd Koninkrijk)
- IFAW Commerce Limited (Verenigd Koninkrijk)
- International Fund for Animal Welfare, Inc. (Verenigde Staten)
- International Fund for Animal Welfare (IFAW) Limited (Malawi)
- International Fund for Animal Welfare Limited (Zambia)

De Stichting en aan haar gelieerde organisaties zijn door hun Bestuur en Raad van Toezicht gemachtigd om als afzonderlijke, onafhankelijke eenheden te opereren. De activa van Stichting IFAW wordt gescheiden gehouden van en niet vermengd met die van aan haar gelieerde organisaties.

2.4.3 Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen

De jaarrekening is opgesteld conform de Richtlijn 650 'Fondsenwervende instellingen' die door de Raad voor de Jaarverslaggeving is gepubliceerd en conform de 'Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen' van de Vereniging van Fondsenwervende Instellingen (VFI). Doel van deze richtlijnen is inzicht te geven in de kosten en besteding van gelden van de Stichting in relatie tot het doel waarvoor die fondsen zijn bijeengebracht.

2.4.4 Grondslagen van waardering

Algemeen

Tenzij anders vermeld, zijn alle activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vreemde valuta

Alle activa in vreemde valuta, inclusief liquide middelen in buitenlandse rentedragende valutarekeningen, worden tot Euro's herleid tegen koersen die gelden per balansdatum. Transacties in vreemde valuta worden omgerekend in Euro's tegen koersen die gelden op de data van deze transacties. Alle gerealiseerde en ongerealiseerde koerswinsten en -verliezen op vreemde valuta transacties zijn als Overige baten en lasten opgenomen in de staat van baten en lasten over het jaar.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa, bestaande uit kantoorinventaris, gebouwen, en auto, zijn gewaardeerd op basis van de verkrijgingsprijs, onder aftrek van lineair berekende jaarlijkse afschrijvingen die worden berekend op basis van de geschatte economische levensduur. De levensduur van deze activa varieert van 3 tot 40 jaar. Verkochte of volledig afgeschreven inventaris wordt van de rekeningen 'vaste activa' en 'cumulatieve afschrijving' afgeboekt.

Financiële vaste activa

Obligaties, aandelen en overige beleggingen worden gewaardeerd tegen beurswaarde per balansdatum. Alle gerealiseerde en ongerealiseerde koerswinsten en -verliezen zijn opgenomen in de staat van baten en lasten over het jaar.

Niet op de beursgenoteerde beleggingen zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, rekening houdend met mogelijke oninbaarheid op grond van individuele beoordeling van de openstaande posten.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan mede uit kortetermijndeposito's met oorspronkelijke vervaldatum van minder dan drie maanden ten tijde van aankoop.

Financiële derivaten

Financiële derivaten worden gewaardeerd tegen marktwaarde en worden jaarlijks per balansdatum eveneens op basis van actuele marktwaarde opnieuw gewaardeerd. Voor toekomstige waardering en resultaatbepaling van eerstehands financiële derivaten wordt verwezen naar de waarderingsgrondslagen per balansdatum.

Stelselwijziging

In de nieuwe Richtlijn 650 'Fondsenwervende instellingen' die door de Raad voor de jaarverslaggeving is gepubliceerd, dient de Organisatie bij de waardering van nalatenschappen rekening te houden met eventuele rechten van vruchtgebruik waarbij de waarde tot uitdrukking moet worden gebracht in de jaarrekening. Het toepassen van de nieuwe Richtlijn 650 is verplicht voor boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2017. Stichting IFAW heeft besloten de nieuwe Richtlijn 650 eerder toe te passen, waarbij de waardering van nalatenschappen met rechten van vruchtgebruik met ingang van 1 juli 2017 in de jaarrekening worden verwerkt. De waarde van de betreffende nalatenschappen met rechten van vruchtgebruik zijn verwerkt in de vorderingen en overlopende activa. De totale impact op de balans voor het boekjaar eindigend per 30 juni 2016 en 30 juni 2017 bedraagt €91.390, respectievelijk €314.388.

De beginbalans per 1 juli 2016 en vergelijkende cijfers per 30 juni 2016 zijn aangepast teneinde de impact op reserves, fondsen en resultaat weer te geven. De wijziging resulteert in een wijziging op het resultaat over het boekjaar 2015/2016 en 2016/2017 van €91.390, respectievelijk €314,388

Resultaatbestemming

De jaarrekening voor het boekjaar eindigend per 30 juni 2017 is opgesteld vóór resultaatbestemming. De beginbalans per 1 juli 2016 en vergelijkende cijfers voor het jaar eindigend per 30 juni 2016 zijn aangepast teneinde de impact op de reserves, fondsen en resultaat weer te geven.

Reserves

Het doel van de ten behoeve van IFAW wereldwijd aangehouden reserves is tweeledig: enerzijds dienen deze reserves om de financiële risico's te verminderen die inherent zijn aan de activiteiten van de Organisatie; anderzijds versterken zij de financiële basis om de programma's doorgang te laten vinden en de reputatie van het IFAW te bevorderen. De wereldwijd aan het IFAW gelieerde organisaties zijn financieel en operationeel onderling afhankelijk van elkaar. De omvang en aard van de reserves die de overige IFAW-organisaties aanhouden, kunnen als zodanig afwijken.

Per 30 juni 2016 wordt door Stichting IFAW een continuïteitsreserve en een bestemmingsreserve aangehouden.

De **continuïteitsreserve** wordt aangehouden om te waarborgen dat de Organisatie ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen en om de financiële risico's te verminderen die inherent zijn aan de activiteiten van de Organisatie (zie toelichting 2.5.3 bij de Jaarrekening). De continuïteitsreserve wordt mede aangehouden om korte termijn risico's af te dekken.

De **bestemmingsreserve** stelt Stichting IFAW in staat beleggingsopbrengsten te genereren. Deze reserve wordt aangehouden als vrij beschikbare financieringsbron ter ondersteuning van de strategische langetermijndoelstellingen van de Organisatie (zie toelichting 2.5.3 en 2.5.7 bij de Jaarrekening).

Schulden en nog te betalen kosten

Kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar en worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Belastingen

Stichting IFAW is geregistreerd als een Nederlandse stichting en is als zodanig vrijgesteld van vennootschapsbelasting.

Gebruik van schattingen

Teneinde de jaarrekening in overeenstemming met algemeen aanvaarde grondslagen voor waardering en presentatie op te kunnen stellen, dient het management schattingen en veronderstellingen te maken, die de gerapporteerde bedragen van bezittingen, schulden en de toelichting van voorwaardelijke bezittingen en schulden per 30 juni 2017 en 2016 evenals de gerapporteerde baten en lasten over het boekjaar beïnvloeden. Werkelijke resultaten kunnen afwijken van de schattingen zoals opgenomen in de jaarrekening.

Baten van particulieren

Giften en donaties die zijn ontvangen in het boekjaar worden, onder aftrek van eventuele verschuldigde belastingen, verantwoord als baten uit eigen fondsenwerving. Inkomsten uit nalatenschappen worden als baten verantwoord in het jaar dat deze betrouwbaar kunnen worden geschat. In de nieuwe Richtlijn 650 'Fondsenwervende instellingen' die door de Raad voor de jaarverslaggeving is gepubliceerd, dient de Organisatie bij de waardering van nalatenschappen rekening te houden met eventuele rechten van vruchtgebruik waarbij de waarde tot uitdrukking moet worden gebracht in de jaarrekening. Stichting IFAW heeft besloten de nieuwe Richtlijn 650 met ingang van boekjaar 2017 toe te passen, waarbij de waardering van nalatenschappen met rechten van vruchtgebruik in de jaarrekening zijn verwerkt. De waarde van de betreffende nalatenschappen met rechten van vruchtgebruik zijn verwerkt in de baten van particulieren/nalatenschappen, zie 'Stelselwijziging'.

Overige baten/Giften in natura

Giften in natura hebben betrekking op geplaatste advertenties die zijn gewaardeerd tegen marktwaarde. De financiële verantwoording van de giften in natura beïnvloeden niet het resultaat noch het vermogen, echter wel het volume van baten en lasten. De baten worden opgenomen onder de rubriek baten uit eigen fondsenwerving, de lasten worden per categorie toegerekend in overeenstemming met de toerekening van de overige kosten.

Bestedingen

De kosten van programma's en andere activiteiten zijn op functionele basis gerecapituleerd en in de staat van baten en lasten verantwoord. Dientengevolge zijn bepaalde gezamenlijke kosten toegerekend aan 'Besteed aan doelstellingen', 'Kosten eigen fondsenwerving' en 'Kosten beheer en administratie' op basis van de geschatte tijd die is besteed aan iedere activiteit door professionals en werknemers. Kosten die gepaard gaan met mailingacties echter,

worden toegerekend op basis van de inhoud van de verzonden mailings of geplaatste advertenties. Tot de 'Kosten beheer en administratie' behoren de kosten van toezicht, organisatiebeheer, algemene verslaglegging, budgettering, financiering en alle overige management- en beheerskosten die ten behoeve van charitatieve activiteiten worden gemaakt.

Pensioenen

Stichting IFAW heeft een pensioenregeling voor werknemers op basis van een beschikbarepremieregeling ('de Regeling'). Zodra een werknemer als deelnemer toetreedt tot de Regeling kan hij er rechten aan ontleen. Stichting IFAW doteert aan de Regeling op basis van de salarissen en leeftijden van de verschillende werknemers. Het totaal van deze doteringen bedroeg in 2017 €62,805 en in 2016 €58,024. De premies die door Stichting IFAW in 'de Regeling' zijn gestort, worden door Delta Lloyd belegd in een zogenaamd Life Cycle beleggings fonds en worden niet geïndexeerd. Werknemers wordt de vrijheid geboden, op basis van het aantal tot pensioenleeftijd te werken jaren, te kiezen uit een defensief, neutraal of offensief Life Cycle fonds. Op basis van het gekozen fonds kunnen beleggingsrisico's worden beheerd en beperkt. Werknemers zijn op 67 jarige leeftijd gerechtigd de waarde van het beleggingsfonds in een pensioenregeling te storten.

Transacties met verbonden partijen

Stichting IFAW gaat regelmatig financiële verplichtingen aan met de aan haar gelieerde organisaties. Al deze transacties vinden plaats in het kader van de normale bedrijfsuitoefening en worden verantwoord tegen kostprijs die overeenkomt met de marktwaarde van de geboden diensten. Voorbeelden van transacties met verbonden partijen zijn bijdragen aan gelieerde organisaties (in het kader van hun doelstellingen) en bijdragen aan de Amerikaanse zusterorganisatie (ter ondersteuning van bepaalde programma's en fondsenwervingsactiviteiten en op het gebied van administratie, ICT en management). Deze diensten worden verricht tegen kostprijs, die volgens het bestuur van Stichting IFAW overeenkomt met de geldende marktwaarde van de geboden diensten. Kosten worden vastgesteld naar rato van het aandeel van Stichting IFAW in de baten en lasten van IFAW wereldwijd waarvan bijdragen aan en van gelieerde organisaties in mindering worden gebracht (zie Directieverslag 1.1.1).

2.5 Toelichting op de balans per 30 juni 2017

2.5.1 Bedrijfsmiddelen

	Grond	Gebouwen verbouwingen	Meubilair/kantoor- inventaris en computer apparatuur	Auto	Totaal
	€	€	€	€	€
Boekwaarde per 30 juni 2016					
Aanschafwaarde	379,500	1,323,209	62,004	7,844	1,772,557
Cumulatieve afschrijvingen	-	(344,361)	(49,607)	(1,569)	(395,537)
	379,500	978,848	12,397	6,275	1,377,020
Mutaties in 2016/2017					
Investerings	-	24,707	-	19,899	44,606
Desinvesteringen	-	-	(10,490)	-	(10,490)
Afschrijvingen	-	(34,200)	(4,539)	(2,462)	(41,201)
Afschrijvingen desinvesteringen	-	-	10,490	-	10,490
	-	(9,493)	(4,539)	17,437	3,405
Boekwaarde per 30 juni 2017					
Aanschafwaarde	379,500	1,347,916	51,514	27,743	1,806,673
Cumulatieve afschrijvingen/desinvesteringen	-	(378,561)	(43,656)	(4,031)	(426,248)
	379,500	969,355	7,858	23,712	1,380,425
Afschrijvingstermijn/ levensduur (in jaren):	n.v.t.	40	5 en 3	5	

De bedrijfsmiddelen dienen ten behoeve van de bedrijfsvoering.

Op basis van de taxatie van het gebouw aan de Javastraat 56, Den Haag die in 2015 heeft plaatsgevonden, bedraagt de marktwaarde van het gebouw €900.000. Stichting IFAW heeft besloten het gebouw in 2018 opnieuw te laten taxeren en heeft niet de intentie het gebouw te verkopen.

2.5.2 Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen bestaan voornamelijk uit nog te ontvangen nalatenschappen. Vooruitbetaalde kosten betreffen aan leveranciers of dienstverleners betaalde bedragen in afwachting van de ontvangst van goederen of diensten.

	30 juni 2017	30 juni 2016
	€	€
Nog te ontvangen nalatenschappen	741,020	769,032
Overige vorderingen	15,489	17,604
Vooruitbetaalde kosten	2,915	8,409
Nog te ontvangen subsidiebijdrage *	57,526	-
Overige overlopende activa	1,148	22,167
	<u>818,098</u>	<u>817,212</u>
* Nog te ontvangen subsidiebijdrage per 30 juni 2017 van IUCN, National Committee of The Netherlands, zie toelichting 2.6.1b		

In de nieuwe Richtlijn 650 'Fondsenwervende instellingen' die door de Raad voor de jaarverslaggeving is gepubliceerd, dient de Organisatie bij de waardering van nalatenschappen rekening te houden met eventuele rechten van vruchtgebruik waarbij de waarde tot uitdrukking moet worden gebracht in de jaarrekening. Het toepassen van de nieuwe Richtlijn 650 is verplicht voor boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2017. Stichting IFAW heeft besloten de nieuwe Richtlijn 650 eerder toe te passen, waarbij de waardering van nalatenschappen met rechten van vruchtgebruik met ingang van 1 juli 2017 in de jaarrekening worden verwerkt. De waarde van de betreffende nalatenschappen met rechten van vruchtgebruik zijn verwerkt in de vorderingen en overlopende activa. De totale impact op de balans voor het boekjaar eindigend per 30 juni 2016 en 30 juni 2017 bedraagt €91.390, respectievelijk €314.388.

2.5.3 Reserves en resultaatbestemming

Reserves

De **continuïteitsreserve** wordt aangehouden om korte termijn risico's af te dekken en te waarborgen dat Stichting IFAW ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. Stichting IFAW stelt zich ten doel om de hoogte van de reserve op 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie/operationele kosten te houden teneinde op deze manier ook zonder inkomsten het voortbestaan van de Stichting te kunnen waarborgen. Op basis hiervan dient de continuïteitsreserve de operationele kosten zoals, personeelskosten, huisvesting- en kantoor kosten, beheer- en administratie kosten, afschrijvingen en financiële lasten alsmede bestedingen aan doelstellingen, te dekken.

	30 juni 2017	30 juni 2016
	€	€
Stand per 1 juli 2016	2,699,631	4,452,748
Resultaatbestemming	836,119	(147,906)
Onttrekking aan continuïteitsreserve in verband met mutatie bestemmingsreserve	-	(1,696,601)
Mutatie door stelselwijziging	-	91,390
Stand per 30 juni 2017	<u>3,535,750</u>	<u>2,699,631</u>
	30 juni 2017	30 juni 2016

De **bestemmingsreserve** stelt Stichting IFAW in staat om effecten aan te houden die opbrengsten genereren. De beleggingsopbrengsten worden aangehouden als vrij beschikbare financieringsbron ter ondersteuning van strategische langetermijndoelstellingen van de Organisatie. Stichting IFAW houdt een bestemmingsreserve aan ter

grootte van de waarde van de som van de financiële vaste activa en saldo van de beleggingsrekening per 30 juni 2017 (zie toelichting 2.5.7).

	30 juni 2017	30 juni 2016
	€	€
Stand per 1 juli 2016	1,696,601	-
Toevoeging aan bestemmingsreserve van continuïteitsreserve	-	1,696,601
Resultaatbestemming	(125,724)	-
Stand per 30 juni 2017	<u>1,570,877</u>	<u>1,696,601</u>

Resultaatbestemming

Het resultaat van boekjaar 2015/2016 ten bedrage van €710.395 is voor een bedrag van €836.119 toegevoegd aan de continuïteitsreserve en voor een bedrag van €125.724 onttrokken aan de bestemmingsreserve. Er is nog geen beslissing genomen door Stichting IFAW met betrekking tot de resultaatbestemming van boekjaar 2016/2017.

2.5.4 Langlopende schulden

Deze post wordt gevormd door de hoofdsom van een hypothecaire lening voor de financiering van de aankoop van een gebouw op het adres Javastraat 56, Den Haag, ten behoeve van de bedrijfsuitoefening. In boekjaar 2006 leende de Organisatie €1.100.000 van ING Bank.

De Organisatie is per september 2015, einde van de vaste rente termijn van de ING lening, een nieuwe lening aangegaan bij de Triodos Bank voor het bedrag van €974.000. De aflossingstermijn van de Triodos Bank lening is 10 jaar waarbij gedurende de looptijd aflossingen ter grootte van €7.123,83 plaatsvinden aan het einde van elk kwartaal en een eindaflossing van €681.800 zal plaatsvinden aan het einde van looptijd. Het rentepercentage over deze lening bedraagt 2,86% en staat voor 10 jaar vast. Als zekerheid voor de betaling van de lening is door de Organisatie aan de Triodos bank een eerste recht van hypotheek verleend op de Javastraat 56, 2585 AR Den Haag, sectie P, nummer 9122 ten bedrage van €1.000.000, te vermeerderen met 37,5% voor rente en kosten waarbij tevens een eerste recht van pand wordt gevestigd zoals bepaald in de Kredietovereenkomst (artikel 44 van de Algemene Voorwaarden).

2.5.5 Verschuldigd aan/te ontvangen van gelieerde organisaties (netto)

	30 juni 2017	30 juni 2016
	€	€
IFAW Internationaler Tierschutz-Fonds GmbH (Duitsland)	57,163	14,419
Fonds international pour la protection des animaux inc. (Frankrijk)	22,548	9,472
International Fund for Animal Welfare NPC (Zuid-Afrika)	170	-
	<u>79,881</u>	<u>23,891</u>
International Fund for Animal Welfare (Verenigd Koninkrijk)	(50,248)	(95,746)
International Fund for Animal Welfare Inc. (Verenigde Staten)	(3,940)	(105,411)
International Fund for Animal Welfare, IFAW in Action (Verenigd Koninkrijk)	(417)	-
	<u>(54,605)</u>	<u>(201,157)</u>

Saldo resulteert in hoofdzak uit bijdragen in gedeelde institutionele kosten.

2.5.6 Nog te betalen kosten

	30 juni 2017	30 juni 2016
	€	€
Accountants- en advieskosten	22,267	31,890
Overige nog te betalen kosten	35,102	36,774
Vooruit ontvangen bedragen**	88,235	54,240
	145,604	122,904
** Euro 86,781 kortlopende projectverplichtingen Stichting ADESSIUM (zie toelichting 2.6.1c)		

2.5.7 Financiële vaste activa/Liquide middelen

Stichting IFAW (International Fund for Animal Welfare) houdt een langetermijn bestemmingsreserve beleggingsfonds aan dat door 'Quilter Cheviot' in overeenstemming met het beleggingsstatuut van het IFAW wordt beheerd. Het doel van het beleggingsfonds is te fungeren als financieringsbron van de strategische langetermijndoelstellingen van Stichting IFAW en te zorgen voor financiële stabiliteit. De hoogte van de bestemmingsreserve wordt bepaald door de waarde van de som van de financiële vaste activa (€1.659.770) en saldo van de beleggingsrekening (€73.776) per 30 juni 2017, in totaal €1.733.546. De beleggingen worden zorgvuldig en deskundig bepaald, het beleggingsprofiel is dat van een 'behoedzaam belegger'.

Overeenkomstig het beleggingsbeleid van het IFAW is het de vermogensbeheerder verboden te beleggen in ondernemingen die zich met de volgende activiteiten bezighouden: dierproeven, intensieve veehouderij, niet-duurzame houtproductie, de handel in dierenbont of de handel in diersoorten die met uitsterven worden bedreigd en/of wreed worden behandeld en producenten van wapens die krachtens internationale verdragen zijn verboden.

Het netto beleggingsrendement van het reservefonds wordt twee maal per jaar geëvalueerd in het licht van de beleggingsdoelstellingen. De bevindingen worden aan het Finance Committee gerapporteerd.

	Vastrentende waarden	Aandelen	Overige beleggingen	Totaal
	€	€	€	€
Balans per 30 juni 2016	323,888	965,591	190,437	1,479,916
Aankopen	-	236,014	55,358	291,372
Verkopen	(80,210)	(149,084)	(13,563)	(242,857)
Gerealiseerd koersresultaat	2,075	31,579	(433)	33,221
Ongerealiseerd koersresultaat	(15,416)	111,687	1,847	98,118
Balans per 30 juni 2017	230,337	1,195,787	233,646	1,659,770

		30 juni 2017		30 juni 2016
		€		€
Vastrentende waarden	4%	230,337	8%	323,888
Aandelen	22%	1,195,787	23%	965,591
Overige beleggingen	4%	233,646	4%	190,437
		1,659,770		1,479,916
Beleggingsrekening	1%	73,776	2%	90,961
Overige liquide middelen	68%	3,709,357	63%	2,681,250
		3,783,133		2,772,211
	100%	5,442,903	100%	4,252,127

2.5.8 Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Het IFAW heeft niet uit de balans blijvende rechten inzake nalatenschappen en toegezegde schenkingen onder vruchtgebruik. De rechten zijn momenteel nog niet kwantificeerbaar en zullen worden verantwoord zodra de waarde hiervan kan worden vastgesteld.

2.6 Toelichting op de staat van baten en lasten over het boekjaar afgesloten op 30 juni 2017

2.6.1a Baten van particulieren

	Werkelijk	Begroot	Werkelijk
	2016/2017	2016/2017	2015/2016
	€	€	€
Giften mailingacties voorlichting en educatie	4,140,023	4,495,382	4,616,034
Nalatenschappen	1,019,000	707,340	771,000
Overige baten van particulieren	7,346	-	41,493
	<u>5,166,369</u>	<u>5,202,722</u>	<u>5,428,527</u>

De inkomsten uit giften mailingacties voorlichting en educatie waren €355.000 lager dan begroot; inkomsten uit nalatenschappen echter bedroegen, mede door waardering van rechten op nalatenschappen inzake vruchtgebruik, €312.000 hoger dan begroot (zie Directieverslag 1.3 voor verdere toelichting).

2.6.1b Baten en subsidies van overheden

	Werkelijk	Begroot	Werkelijk
	2016/2017	2016/2017	2015/2016
	€	€	€
Ministerie van Buitenlandse Zaken/ IUCN, National Committee of the Netherlands -			
Funding Programme: Wildlife Crime Programme Law Enforcement Component	362,878	288,288	76,584

	Werkelijk 2016/2017	Begroot 2016/2017	Werkelijk 2015/2016
	€	€	€
IUCN, National Committee of The Netherlands/Ministerie van Buitenlandse Zaken, Vooruit ontvangen subsidiebijdrage per 30 juni 2016	51,092		
Subsidiebijdrage toegekend door IUCN, National Committee of The Netherlands/Ministerie van Buitenlandse Zaken 01 juli 2016 - 30 juni 2017	254,260	288,288	127,676
Nog te ontvangen subsidiebijdrage per 30 juni 2017, zie toelichting 2.5.2	57,526	-	(51,092)
Totaal subsidiebijdrage IUCN	362,878	288,288	76,584
Besteding aan project ter bestrijding Wildlife Crime in de Hoorn van Afrika 01 juli 2016 - 30 juni 2017:			
Project kosten	326,355	288,288	66,833
Algemene vaste kosten	36,523	-	9,751
Totale kosten IUCN project	362,878	288,288	76,584

Een subsidiebijdrage die Stichting IFAW in het boekjaar 2015/2016 kreeg toegekend door IUCN, National Committee of The Netherlands, in het kader van het 'Wildlife Crime Programme Law Enforcement Component' programma, werd in het boekjaar 2016/2017 verlengd. Het programma wordt gefinancierd door het Ministerie van Buitenlandse Zaken waarbij Stichting participeert in een project dat bijdraagt aan de bestrijding van Wildlife Crime in de Hoorn van Afrika. Een deel van de activiteiten die gepland en gebudgetteerd waren in de periode 1 januari tot 30 juni zijn uitgesteld naar de tweede helft van 2017.

2.6.1c Baten van andere organisaties zonder winststreven

	Werkelijk 2016/2017	Begroot 2016/2017	Werkelijk 2015/2016
	€	€	€
Stichting Adessium-Funding Programme:Tackling Wildlife Cybercrime in Europe and Russia	3,219	-	-
Stichting Adessium - project Blijf van mijn Dier	10,000	-	-
Achmea Foundation - project Blijf van mijn Dier	5,000	-	-
Stichting Waardig Dier - project Blijf van mijn Dier	9,666	-	6,971
Overig	5,000	-	-
	32,885	-	6,971

In mei 2017 kreeg Stichting IFAW een subsidiebijdrage van Stichting Adessium ter financiering van een tweejaarproject ter ondersteuning van IFAW's internationale strijd tegen wildlifecriminaliteit via internet in Europa en Rusland.

	Werkelijk	Begroot	Werkelijk
	2016/2017	2016/2017	2015/2016
	€	€	€
Subsidiebijdrage toegekend door Stichting Adessium	90,000	-	-
Vooruit ontvangen bedragen, zie toelichting 2.5.6	(86,781)	-	-
Totaal subsidiebijdrage Adessium	3,219	-	-
Besteding aan Tackling Wildlife Cybercrime in Europe and Russia 01 mei - 30 juni 2017:			
Project kosten	2,000	-	-
Algemene vaste kosten	1,219	-	-
Totale kosten Adessium project	3,219	-	-

2.6.2 Baten van loterijorganisaties

	Werkelijk	Begroot	Werkelijk
	2016/2017	2016/2017	2015/2016
	€	€	€
Deelname Sponsorloterij	14,674	-	15,654

2.6.3 Saldo financiële baten en lasten

	Werkelijk	Begroot	Werkelijk
	2016/2017	2016/2017	2015/2016
	€	€	€
Rente en baten uit beleggingen			
Rente bankrekeningen	669	-	4,131
Gerealiseerd koersresultaat vastrentende waarden	2,075	12,162	4,969
Ongerealiseerd koersresultaat vastrentende waarden	(15,416)	53,643	(32,843)
Rente vastrentende waarden en dividend aandelen	43,469	9,449	44,364
Gerealiseerd koersresultaat overige beleggingen	31,146	-	5,941
Ongerealiseerd koersresultaat aandelen/overige beleggingen	113,533	-	(79,407)
	174,807	75,254	(56,976)
Koersresultaat omrekening vreemde valuta's	55,407	-	3,608
Ongerealiseerd koersresultaat valutatermijncontracten	(22,293)	-	22,167
	33,114	-	25,775
Bruto beleggingsresultaat	208,590	75,254	(27,070)
Kosten van beleggingen	(12,495)	(11,589)	(10,508)
Netto beleggingsresultaat	196,095	63,665	(37,578)
Rendement op beleggingen (zie toelichting 2.5.7)	4%		-1%

Het IFAW hanteert een beleggingsbeleid in overeenstemming met het beleid inzake financiële reserves en beleggingsstatuut van het IFAW. Gestreefd wordt naar maximaal rendement van beleggingen, waarvan de keuze verenigbaar dient te zijn met de waarden en idealen die het IFAW voorstaat. Beleggingskeuzes komen tot stand op advies van gekwalificeerde adviseurs en met inachtneming van de voorschriften inzake ethisch beleggen van het IFAW, overeenkomstig de doelstellingen van het IFAW ten aanzien van natuurbeheer en dierenbescherming en de eigen Principeverklaring.

Het IFAW maakt gebruik van valutatermijncontracten om toekomstige fluctuaties in kasstromen af te dekken. Niet-gerealiseerde (winsten)/verliezen worden per balansdatum op basis van reële waarde verantwoord. De Organisatie heeft per 30 juni 2017 lopende contracten gewaardeerd, €150.000 ter afdekking van mogelijke fluctuaties in kasstromen gedurende de eerstvolgende twaalf maanden.

2.6.4 Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten

	Werkelijk 2016/2017	Begroot 2016/2017	Werkelijk 2015/2016
	€	€	€
Huurinkomsten	6,050	6,600	6,600
Vergoeding van IFAW gelieerde organisatis voor verleende diensten EU Financial Service	84,681	76,577	81,015
	<u>90,731</u>	<u>83,177</u>	<u>87,615</u>

Verhuurinkomsten hebben betrekking op een deel van het gebouw op het adres Javastraat 56, waar Stichting IFAW is gevestigd.

Het EU Financial Service Center biedt aan drie gelieerde organisaties/vijf Europese IFAW-kantoren (Frankrijk, België, Duitsland, Nederland en Marokko) ondersteuning op het gebied van financiële verslaglegging en verslaggeving, elementair financieel beheer, kasbeheer, loonadministratie en accountantscontrole. Deze dienstverlening en de doorbelasting van toerekenbare kosten worden per entiteit in de Raamwerkovereenkomst vastgelegd.

2.6.4a Overige baten/Giften in natura

	Werkelijk 2016/2017	Begroot 2016/2017	Werkelijk 2015/2016
	€	€	€
Giften in natura	88,864	-	59,084

Stichting IFAW heeft in het boekjaar 2016/2017, giften in natura ontvangen van Google AdWords met betrekking tot advertenties op de betreffende website ter waarde van €88.864. Zoals vermeld in de grondslagen van waardering zijn de advertenties gewaardeerd tegen marktwaarde.

2.6.5 tot 2.6.8 Kostentoerekening

Kostenverdeelstaat 2016/2017:

Toelichting:	2.6.5a	2.6.5b	2.6.6	2.6.7	2.6.8		
	Contributed to causes						
	Dierenwelzijns- projecten wereldwijd	Dierenwelzijns- projecten in eigen beheer	Voorlichting en educatie	Eigen fondsenwerving	Beheer en administratie	Werkelijk 2016/2017	Begroot 2016/2017
	€		€	€	€	€	€
Directe programmakosten:							
Bijdragen aan programma's derden	20,953	231,930			-	252,883	76,577
Bijdragen aan gelieerde organisaties voor internationale programma's	285,896	-			-	285,896	450,450
Operationele kosten:							
Kosten mailingacties voorlichting en educatie	-	39,831	715,671	343,915	56,677	1,156,094	1,609,685
Dienstverlening Programma's, Communicatie, ICT IFAW, Inc (VS)	-	-	954,715	204,582	291,638	1,450,935	1,536,897
Personeelskosten	-	299,571	522,445	159,022	162,293	1,143,331	1,098,268
Huisvestingskosten	-	43,304	36,324	8,596	16,427	104,651	158,938
Reis- en representatiekosten	-	53,548	36,969	6,447	1,526	98,490	232,085
Financiële lasten en overige kosten	-	3,247	82,140	12,507	92,510	190,404	200,695
Totaal bestedingen	306,849	671,431	2,348,264	735,069	621,071	4,682,684	5,363,596
Kengetallen							
Kosten eigen fondsenwerving/inkomsten eigen fondsenwerving						14.2%	20.4%
Totaal Besteed aan doelstellingen/totale inkomsten						57.8%	65.3%
Totaal Besteed aan doelstellingen/totale uitgaven						71.0%	67.9%
Kosten beheer en administratie/totale uitgaven						13.3%	12.3%

Ter vergelijking: Kostenverdeelstaat 2015/2016:

Toelichting:	2.6.5	2.6.6	2.6.7	2.6.8		
	Besteed aan doelstellingen					
	Dierenwelzijns- projecten in diverse landen	Voorlichting en educatie	Eigen fondsenwerving	Beheer en administratie	Werkelijk 2015/2016	Begroot 2015/2016
	€	€	€	€	€	€
Directe programmakosten:						
Projecten in eigen beheer	113,179	11,162		-	124,341	47,707
Bijdragen aan programma's derden	25,414			-	25,414	4,587
Bijdragen aan gelieerde organisaties voor internationale programma's	830,031			-	830,031	917,431
Operationele kosten:						
Kosten mailingacties voorlichting en educatie	-	783,908	621,434	57,788	1,463,130	1,625,032
Dienstverlening Programma's, Communicatie, ICT IFAW, Inc (VS)	-	817,018	180,785	247,272	1,245,075	1,390,739
Personeelskosten	-	515,920	132,392	133,125	781,437	790,392
Huisvestingskosten	-	133,058	23,094	31,815	187,967	221,482
Reis- en representatiekosten	-	9,491	2,492	6,066	18,049	37,358
Financiële lasten en overige kosten	-	134,166	9,364	107,488	251,018	217,619
Totaal bestedingen	968,624	2,404,723	969,561	583,554	4,926,462	5,252,347
Kengetallen						
Kosten eigen fondsenwerving/inkomsten eigen fondsenwerving					17.9%	17.5%
Totaal Besteed aan doelstellingen/totale inkomsten					59.4%	69.0%
Totaal Besteed aan doelstellingen/totale uitgaven					68.5%	69.9%
Kosten beheer en administratie/totale uitgaven					11.8%	12.7%

Directe programmakosten bestaan uit kosten die geheel toe te rekenen zijn aan programmaondersteuning.

- 'Projecten in eigen beheer' omvat directe beheerskosten ten behoeve van programma's. Deze kosten bestaan uit accountants- en advieskosten alsmede reis- en verblijfskosten die direct aan de belangrijkste programmagebieden van Stichting IFAW kunnen worden toegerekend. In directe programmakosten zijn voorts begrepen:
- 'Bijdragen en donaties aan gelieerde organisaties voor internationale programma's', die worden verstrekt als zijnde onvoorwaardelijke bijdragen ten behoeve van de realisering van de doelstellingen van andere IFAW-gelieerde organisaties, die overeenkomen met die van de Stichting IFAW.

	Werkelijk	Begroot	Werkelijk
	2016/2017	2016/2017	2015/2016
	€	€	€
International Fund for Animal Welfare Inc. (Verenigde Staten)	6,366	10,031	333,640
International Fund for Animal Welfare Inc./Fonds international pour la protection des animaux Inc. (Canada)	274,529	432,542	283,491
International Fund for Animal Welfare NPC (Zuid-Afrika)	-	-	207,900
Fonds international pour la protection des animaux inc. (Frankrijk)	-	-	-
International Fund for Animal Welfare (Verenigd Koninkrijk)	5,000	7,878	5,000
	285,896	450,450	830,031

Operationale kosten omvat alle kosten die zijn gemaakt ter bevordering van de Doelstellingen van de Stichting, alsmede kosten in het kader van Eigen fondsenwerving en kosten Beheer en administratie.

- 'Kosten mailingacties voorlichting en educatie' bestaan uit accountants- en advieskosten, kosten drukwerk, vormgeving en porti, alsmede kosten van verwerking van respons op de mailings en andere kosten die met de productie en distributie van educatieve en op fondsenwerving gerichte mailings samenhangen.
- 'Kosten voor dienstverlening IFAW, Inc. (VS)' bestaan uit kosten ter ondersteuning van bepaalde programma's en fondsenwervingsactiviteiten, communicatie, IT en management.
- Uitvoeringskosten ten laste van het EU Financial Service Center, sinds 1 juli 2013 gevestigd op het adres van Stichting IFAW in Den Haag, worden onder kosten Beheer en administratie verantwoord en bedroegen in boekjaar 2016/2017 € 114,675.
- Personeelskosten' bestaat uit vergoedingen en betalingen die aan of namens werknemers en externe dienstverleners zijn gedaan.

	Werkelijk	Begroot	Werkelijk
	2016/2017	2016/2017	2015/2016
	€	€	€
Salarissen werknemers	532,981	557,369	531,925
Sociale lasten, voorzieningen inclusief pensioenlasten	188,554	193,965	178,691
Vergoedingen externe dienstverlening	145,023	127,278	79,736
	866,558	878,612	790,352
Professionele diensten met betrekking tot subsidiebijdrage Stichting Adessium, Wildlife Cybercrime (zie toelichting 2.6.1c)	2,000	-	-
Professionele diensten met betrekking tot Stichting Adessium, project 'Blijf van mijn Dier'	31,352	16,500	-
Professionele diensten met betrekking tot project subsidiebijdrage IUCN (zie toelichting 2.6.1b)	130,183	204,657	-
Toerekening salariskosten IFAW gelieerde organisaties aan IUCN project (zie toelichting 2.6.1b)	97,628	-	(8,915)
Doorbelaste vergoedingen IFAW gelieerde organisaties IUCN project	15,610	-	-
	1,143,331	1,099,769	781,437

Het bestuur van Stichting IFAW ontving geen bezoldiging in de boekjaren eindigend op 30 juni 2016 en 2015. Het bruto salaris van de Directeur bedroeg in het afgesloten boekjaar €78,823 (2016: €76,527).

Het gemiddeld aantal werknemers (inclusief part-timers) werkzaam bij de Stichting IFAW in 2017 was 13 (2016: 13). Op basis van het percentage part-time werknemers van 54% per 30 juni 2017 (2015: 62%), bedroeg het aantal FTE's in boekjaar 2017, 11.3 (2016: 11.3).

Onderverdeeld naar functie en FTE's:

	FTE	FTE
	2016/2017	2015/2016
Besteed aan doelstellingen (1)	8.4	7.6
Eigen fondsenwerving	1.3	2.1
Beheer en administratie (2)	1.7	1.5
	11.3	11.1
(1) Inclusief 1 FTE Programma Directeur, Wildlife Crime - IFAW Worldwide		
(2) Inclusief 1.3 FTE EU Financial Service Center		

- 'Huisvestingskosten' bestaat uit kosten van telecommunicatie, openbare voorzieningen, kantoorapparatuur en de kosten van onderhoud van de kantoren van Stichting IFAW.
- 'Reis- en representatiekosten' omvat de kosten van vliegreizen, hotelaccommodatie en maaltijden ten behoeve van de gewone bedrijfsactiviteiten.
- Onder 'Financiële lasten en overige kosten' vallen diverse gewone bedrijfskosten, met inbegrip van rentelasten.

2.6.9 Besteed aan doelstellingen

	Projecten in eigen beheer/ Bijdragen aan programma's derden	Bijdragen aan gelieerde organisaties internationale programma's	Operationele kosten	Totaal werkelijk 2016/2017	Totaal werkelijk 2016/2017	Begroot 2016/2017	Totaal werkelijk 2015/2016
	€	€	€	€		€	€
Bescherming zeezoogdieren	-	-	107,867	107,867	3%	-	-
Bescherming Diersoorten - Leefgebied	-	-	8,940	8,940	0%	-	-
Olifanten	-	-	-	-	0%	236,107	218,733
Walvissen	-	-	-	-	0%	288,903	267,644
Wildlife criminaliteit & bewustmaking consument	430,507	156,401	1,152,848	1,739,756	53%	1,378,695	1,277,242
Huisdieren	88,924	86,568	514,334	689,826	21%	1,020,571	945,471
Noodhulp	152,000	6,366	585,228	743,594	22%	485,972	450,211
Educatie	-	36,561	-	36,561	1%	231,049	214,046
	671,431	285,896	2,369,217	3,326,544	100%	3,641,297	3,373,347

Den Haag, 15 februari 2018

Margaret Kennedy
Voorzitter Audit Committee

3. Overige gegevens

3.1 Accountantsverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Raad van Bestuur van Stichting IFAW
(International Fund for Animal Welfare)

A. Verklaring over de jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het jaar geëindigd op 30 juni 2017 van Stichting IFAW (International Fund for Animal Welfare) te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting IFAW (International Fund for Animal Welfare) per 30 juni 2017 en van het resultaat voor de periode 1 juli 2016 tot met 30 juni 2017 in overeenstemming met Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 Fondsverwervende instellingen.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De geconsolideerde balans per 30 juni 2017;
2. de geconsolideerde winst- en verliesrekening voor de periode 1 juli 2016 tot met 30 juni 2017 en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting IFAW (International Fund for Animal Welfare) zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaardocument andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 "Fondsverwervende instellingen" is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 “Fondsverwervende instellingen” en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 “Fondsverwervende instellingen”. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevings-stelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteits-veronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichtingen te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichtingen.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheids-eisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichtingen;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 15 februari 2018

RSM Netherlands Accountants N.V.

w.g. drs. W.J.O. Castricum RA